

Ideaal en werkelijkheid van jeugdwerk

‘Een onderzoek naar jeugdwerk in de Kei’

Voorwoord

Voor u ligt de verslaglegging van onderzoek naar jeugdwerk. Met plezier heb ik gewerkt aan dit onderzoek in mijn eigen gemeente. Door dit onderzoek ben ik nog meer gaan inzien hoe belangrijk jeugdwerk in een kerkelijke gemeente is.

Mijn dank gaat uit naar mijn afstudeercoach Sabine van der Heijden. Zij is vanuit de opleiding kerkelijk werk betrokken geweest bij dit project. Door haar manier van doorvragen was ze inspirerend voor mij en dit project kwam daardoor in een ander licht te staan.

Ook gaat mijn dank uit naar de opdrachtgever Hans Loeve die het mogelijk maakte om dit project in de gemeente te kunnen doen. Naast hen wil ik op deze plaats de jongeren, ouders en jeugdleiders bedanken voor hun bijdrage aan dit onderzoek.

Mijn verlangen is dat de uitkomsten van dit onderzoek zullen bijdragen aan een mooier jeugdwerk in de Kei zodat jongeren zich thuis voelen in het gezin van de Kei.

Paul van Loenen
Ede, juni 2011

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	pag. 2
Inleiding.....	pag. 4
Hoofdstuk 1 –Eindconclusies & aanbevelingen.....	pag. 5
1.1 Persoonlijke hypothese	
1.2 Eindconclusies	
1.3 SWOT analyse	
1.4 Aanbevelingen	
Hoofdstuk 2 – Literatuuronderzoek.....	pag. 11
2.1 Visie & beleid	
2.2 Werkvormen & activiteiten	
2.3 Jeugdleiders & toerusting	
2.4 Relationeel jeugdwerk	
2.5 Missionair jeugdwerk	
2.6 Geestelijk klimaat	
Hoofdstuk 3 – Het jeugdwerk & haar visie.....	pag. 18
3.1 Context jeugdwerk	
3.2 Algemeen beleid	
3.3 Activiteiten	
3.4 Geschiedenis	
3.5 Inventarisatie	
3.6 Visie kinderwerk	
3.7 Visie jeugdwerk	
Hoofdstuk 4 – Praktijkonderzoek & resultaten.....	pag. 26
4.1 Quickscan YFC – Unie	
4.2 Uitkomsten enquête jongeren	
4.3 Uitkomsten enquête ouders	
4.4 Uitkomsten onderzoek jeugdleiders	
Literatuur- en bronnenlijst.....	pag. 35
Bijlagen.....	pag. 36

Inleiding

Opdracht

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van baptistengemeente de Kei in Ede. Het jeugdwerk van deze gemeente bevindt zich in een proces van bezinning en het maken van een visie. Vanuit de gemeente is Hans Loeve (jeugdoudste) de opdrachtgever voor dit onderzoek naar het jeugdwerk. Mijn bijdrage binnen dit proces is aanbevelingen te doen door middel van onderzoek in literatuur over jeugdwerk en de praktijk van de gemeente.

Onderzoek

De vraagstelling van dit onderzoek is als volgt geformuleerd:

'In hoeverre is een spanningsveld aanwezig tussen het ideaalbeeld in visie en beleid, de werkelijkheid in de praktijk, en wat de literatuur over jeugdwerk zegt? En wat is er nodig om het ideaalbeeld in de toekomst waar te maken?'

Dit zijn de deelvragen waarmee ik binnen dit onderzoek heb gewerkt:

Hoe ziet het jeugdwerk van de Kei eruit? Wat zegt de literatuur over jeugdwerk in de kerk? Wat is de mening van jongeren, ouders en jeugdleiders over het jeugdwerk? Wat zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het jeugdwerk van de Kei?

Rode draad

Voor dit onderzoek heb ik gebruik gemaakt van de zes thema's van de afgenomen quickscan door Anita Eijkelenboom: (1) visie en beleid, (2) werkvormen en activiteiten, (3) jeugdleiding en toerusting, (4) relationeel jeugdwerk, (5) missionair jeugdwerk en (6) geestelijk klimaat. Deze thema's lopen als een rode draad vanuit de quickscan, via het visiedocument voor de jeugd, naar mijn onderzoeksproject en de conclusies die daaruit voortvloeien.

Opbouw verslag

De aanbevelingen zijn het eindproduct van dit project. Deze zullen als eerst beschreven worden in hoofdstuk 1. Daarnaast zijn in dit hoofdstuk ook eindconclusies te vinden waaruit de aanbevelingen zijn ontstaan. In hoofdstuk 2 komen de belangrijkste onderdelen vanuit de literatuur aan bod, beschreven vanuit de zes hierboven genoemde thema's. In hoofdstuk 3 worden verschillende onderwerpen beschreven die te maken hebben met het jeugdwerk en de visies die vanuit de gemeente zijn ontstaan. In hoofdstuk 4 zijn het praktijkonderzoek en de resultaten daarvan te zien. Als laatste is in dit hoofdstuk een SWOT-analyse van het jeugdwerk van de Kei opgenomen.

Hoofdstuk 1 – Eindconclusies & aanbevelingen

1.1 Persoonlijke hypothese

Er is een gebrek aan visie en beleid voor het jeugdwerk. Er wordt te weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheden die bestaan. Daarbij valt te denken aan missionaire activiteiten, maar ook op het gebied van toerusting van jeugdleiders. Mijn onderzoek gaat uit van het bestaan van ruimte tussen het ideaal en de werkelijkheid van het jeugdwerk. Er bestaat onduidelijkheid over de verantwoordelijkheden van ouders en jeugdleiding. Verder verdient de communicatie binnen het jeugdwerk aandacht.

Reflectie hypothese

Er is ruime visie en beleid zijn aanwezig voor het jeugdwerk van de Kei. Het klopt dat op missionair gebied en toerusting van jeugdleiders kansen blijven liggen. Er bestaat een ruimte tussen ideaalbeeld en de werkelijkheid. Dat onduidelijkheid over de verschillende verantwoordelijkheden van leiders en ouders zou bestaan blijkt niet te kloppen. De verschillende partijen hebben dat helder voor ogen. Het klopt wel dat de communicatie binnen het jeugdwerk aandacht vraagt.

Deelvragen

Onderstaande deelvragen zijn tijdens het onderzoek gebruikt. In onderstaande tabel is te zien hoe de verhouding is met de gebruikte bronnen om tot een beantwoording van de deelvragen te kunnen komen.

Deelvraag	Brongebruik
<i>Wat zegt de literatuur over jeugdwerk in de kerk?</i>	Literatuurstudie
<i>Hoe ziet het jeugdwerk van de Kei eruit?</i>	Interview jeugdoudste, jeugdleiders. Quickscan en visiedocument.
<i>Wat is de mening van jongeren en ouders in de Kei over het jeugdwerk?</i>	Afname enquête
<i>Wat is de kijk van jeugdleiders op het jeugdwerk?</i>	Afname interview en enquête
<i>Wat is de visie van de jeugdoudste?</i>	Afname interview
<i>Wat zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het jeugdwerk in de Kei?</i>	Uitkomsten bovenstaande deelvragen en SWOT-analyse.

1.2 Eindconclusies onderzoek

De eindconclusies, welke hieronder zijn beschreven, zijn tot stand gekomen door samenvoeging van de uitkomsten van het praktijkonderzoek, een literatuurstudie en visiedocumenten uit de gemeente.

Visie & beleid

We concluderen dat de visie van het jeugdwerk in het algemene beleid van de gemeente is ondergebracht. Jeugdleiders en ouders vinden het visiedocument verhelderend voor het jeugdwerk. Het verlangen dat er een stijgende lijn komt in het jeugdwerk, is duidelijk te zien in het document. Zo wordt er beschreven welke accenten de gemeente wil leggen bij elke afzonderlijke leeftijdscategorie. Er is onduidelijkheid over de keuze van leeftijdsgrens. In het visiedocument wordt de leeftijd van 20 jaar genoemd, terwijl in de vernieuwde statuten de leeftijd van 23 jaar genoemd wordt. In tegenstelling tot de visie voor kinderwerk en het advies vanuit de quickscan wordt geen duidelijke beschrijving van taken van coördinatoren van het jeugdwerk gegeven. Verantwoordelijkheid van leiders en ouders zijn duidelijk te onderscheiden. Er is weinig bekend over de visie en droom onder jongeren.

Werkvormen & activiteiten

Jongeren voelen zich in de celgroepen meer thuis dan in de kerkdiensten. Volgens alle partijen is het nodig dat in de erediensten rekening gehouden wordt met alle doelgroepen, dus ook met jongeren. De opkomst en participatie van jongeren is hoog te noemen. Echter hoe hoger de leeftijd van jongeren, des te meer sprake is van randkerkelijkheid. De helft van jongeren bezoekt de Studio 1 diensten van de moedergemeente. Er is behoefte onder jongeren en ouders aan parallelle diensten tijdens de diensten in de Kei.

Een meerderheid van alle betrokken partijen geeft aan dat er meer continuïteit van activiteiten moet komen binnen het jeugdwerk. Sommige ouders en jeugdleiders geven aan dat het wenselijk is om elke week celgroep te houden. Sommige ouders willen een andere dag en tijd voor de celgroep. Volgens alle partijen wordt er voldoende rekening gehouden met de jongerencultuur. Ook vindt iedereen dat er een goede balans is tussen onderwijs en ontspanning.

Jeugdleiders & training

Er is een gemiddelde waardering aanwezig voor de jeugdleiders. Jongeren en ouders zijn blij met de jeugdleiding van de Kei. Jeugdleiders staan open voor en hebben behoefte aan verschillende soorten toerusting, zowel van buiten als vanuit de gemeente. Onder jeugdleiders is behoefte aan beter contact en communicatie met de onderling betrokken partijen. Naast contact met ouders en jongeren wordt hier ook gedoeld op het contact met de jeugdoudste. Jeugdleiders geven aan meer betrokkenheid te willen ervaren bij hun werk. Onder de jongeren zijn potentiële leiders aanwezig. Jeugdleiders van nu zijn beschikbaar voor toerusting van nieuwe leiders. Een aantal ouders is beschikbaar om

zich als mentor voor jeugdleiders in te zetten. De jeugdleiders zijn op hun plek en zeggen hun gaven en talenten voldoende kwijt te kunnen.

Relationeel jongerenwerk

De celgroep is een goede manier om te bouwen aan relaties, maar men vindt dit nog niet effectief genoeg. Een meerderheid van ouders zegt meer betrokken te willen worden bij het jeugdwerk. Volgens jeugdleiders zouden ouders meer betrokken kunnen worden. De relatie en het gedrag van ouders is van cruciaal belang. Jeugdleiders geven aan dat meer gedaan kan worden aan ontwikkeling van gaven en talenten van jongeren. Ouders en jeugdleiders geven aan dat jongeren meer taken en verantwoordelijkheden zouden moeten krijgen.

7

Missionair jongerenwerk

Er wordt aandacht besteed aan missionaire initiatieven bij het schrijven van de visie. Ouders en jeugdleiders vinden dat missionaire activiteiten meer gestimuleerd zouden kunnen worden. Zij vinden ook dat het jeugdwerk niet teveel naar buiten is gericht. Volgens jeugdleiders kan binnen het jeugdwerk meer aandacht besteed worden aan zending. Bij de beschrijving van de kern van het Evangelie in de visie, wordt geen uitdaging van missionair zijn gevonden.

Geestelijk klimaat

Door de jeugdleiders wordt vurigheid in de gemeente gemist. Hun werk onder de jongeren heeft die aantrekkelijkheid nodig. Ook onder ouders vindt men dat er meer enthousiasme over geloof en relatie met God mag komen. Ouders van de Kei weten zich verantwoordelijk voor de geloofsopvoeding van hun kinderen. Avondmaal en doop komen aan het eind van het visiedocument sterk naar voren als onderdelen van het geestelijk klimaat. De gemeente zet deze twee neer als uitingen van dezelfde geloofsdaad. Over het algemeen worden keuze voor God, de doop en het avondmaal, synoniem aan elkaar gezien. Veel jongeren willen meer weten over de doop. De leiders weten wat de kern van het Evangelie is en kunnen die ook overdragen. Jongeren krijgen door het jeugdwerk van de Kei niet genoeg duidelijk wat de inhoud is van het Evangelie.

1.3 SWOT- analyse jeugdwerk de Kei

Om te evalueren wat de sterke en zwakke kanten zijn van het jeugdwerk van de Kei is gebruik gemaakt van een SWOT-analyse. Bij de analysering van de sterke en zwakke punten wordt gedoeld op de interne organisatie en bij kansen en bedreigingen worden externe factoren in kaart gebracht. Deze SWOT-analyse is ontstaan vanuit de beschrijvingen van de eindconclusies en zijn de leidraad voor het formuleren van de uiteindelijke aanbevelingen. Op de volgende pagina is de SWOT analyse te lezen.

STERKTES (Intern en behulpzaam)	ZWAKTES (Intern en schadelijk)
Visie & beleid 1. Heldere visie op kinder- en jeugdwerk aanwezig met doorlopende lijn. 2. Duidelijke onderscheiding tussen verantwoordelijkheid van ouders en jeugdleiders. Werkvormen & activiteiten 3. Jongeren voelen zich thuis in de celgroep. 4. Goede balans tussen onderwijs en ontspanning. 5. Hoge opkomst en participatie van jongeren. 6. Er wordt voldoende rekening gehouden met de jeugdcultuur. Jeugdleiders & toerusting 7. Enthousiaste en goede jeugdleiders aanwezig in gevarieerde leiderteams. 8. Potentiële leiders aanwezig onder de jongeren. 9. Beschikbaarheid jeugdleiders voor toerusting van potentiële leiders. Missionair jongerenwerk 10. Aandacht voor aansluiting bij missionaire initiatieven in het visiestuk. Geestelijk klimaat 11. Jeugdleiders weten wat de kern van het evangelie is en kunnen dat uitleggen. 12. Gebed en onderwijs in celgroep. 13. Behoeftte aan dooponderwijs onder jongeren.	Visie & beleid 1. Onduidelijkheid onder jongeren over visie/droom van het jeugdwerk. 2. Onduidelijkheid over leeftijdsgrens. 3. Gebrek aan beschrijving taken van coördinatoren van het jeugdwerk. Werkvormen & activiteiten 4. Weinig continuïteit van de activiteiten. 5. Onvrede over dag en tijdstip van celgroep aanwezig. 6. Weinig activiteiten voor de 18-plus. Jeugdleiders & toerusting 7. Weinig toerusting voor jeugdleiders. 8. Behoeftte aan betere communicatie met betrokken partijen. Relationeel jongerenwerk 9. Kracht van de celgroep wordt onvoldoende benut. 10. Weinig stimulans voor taken jongeren. 11. Gebrek aan diepe relaties. Missionair jongerenwerk 12. Jeugdwerk is weinig missionair gericht. 13. Weinig aandacht voor zending in jeugdwerk. Geestelijk klimaat 14. Onduidelijkheid onder jongeren over de inhoud van het evangelie.
KANSEN (Extern en behulpzaam)	BEDREIGINGEN (Extern en schadelijk)
Visie & beleid 1. Inzetten van toekomstige deeltijd jeugdwerker en zijn/haar rol bij uitvoering visie. Werkvormen & activiteiten 2. Er is behoefte onder jongeren en ouders aan parallelle diensten. 3. Studio 1 wordt door de helft van jongeren bezocht. Jeugdleiders & toerusting 4. Behoeftte aan toerusting onder jeugdleiders aanwezig. 5. Mentoraat beschikbaar vanuit de gemeente. Relationeel jongerenwerk 6. Behoeftte onder ouders om meer betrokken te worden bij het jeugdwerk. Missionair jongerenwerk 7. Behoeftte in de gemeente om missionaire identiteit te ontwikkelen. 8. Hoeveelheid jongeren in de stad Ede. 9. Missionaire gemeentestichting in wijk Veldhuizen A. 10. Participatie in kledingbank Wageningen en andere initiatieven.	Werkvormen & activiteiten 1. Randkerkelijkheid groeit onder de oudere jongeren. 2. Jongeren voelen zich weinig thuis in de kerkdiensten. Er is weinig aandacht voor jongeren in de diensten. Jeugdleiders & toerusting 3. Jeugdleiders merken weinig waardering. Geringe betrokkenheid van de gemeente. Missionair jongerenwerk 4. Gemeente is zelf weinig missionair gericht. 5. Toename van individualisering buiten de kerk. Geestelijk klimaat 6. Ontbreken van vurigheid in de gemeente.

1.4 Aanbevelingen voor het jeugdwerk van de Kei (eindproduct)

De aanbevelingen die als eindproduct van dit onderzoek gelden zijn onderverdeeld in hoofdaanbevelingen en andere aanbevelingen. De aanbevelingen zijn ontstaan en samengesteld vanuit de SWOT analyse. De verschillende onderdelen die als basis voor een aanbeveling gelden zijn achter de betreffende aanbeveling beschreven.

Hoofdaanbevelingen →

1. Richt een jeugdcommissie op waarin niet alleen de jeugdoudste, de jeugdwerker, de coördinatoren van de verschillende leeftijdsgroepen van het kinder- en jeugdwerk zitting nemen, maar ook een aantal jongeren en ouders. (Gebaseerd op SWOT onderdelen S1, Z3, Z4, Z8, K1, K6, B3)
2. Betrek jongeren meer in de zondagse eredienst door hen taken te geven en de dienst meer op hen af te stemmen door bijvoorbeeld liederenkeuze. (Gebaseerd op SWOT onderdelen Z10, K2, K3, B2, B5)
3. Laat alle betrokken partijen binnen het jeugdwerk zich richten op de kern van het evangelie, onderwijs deze kern en leef hier uit. Daag jongeren uit voor de keuze voor God en de doop. (Gebaseerd op SWOT onderdelen S7, S11, S12, Z1, Z9, Z14, K1, B6)
4. Richt het jeugdwerk in op de missionaire opdracht die Jezus ons heeft gegeven en laat zij daarin een voorbeeld zijn voor de hele gemeente. Dit kan door aansluiting te zoeken bij missionaire initiatieven in Ede. Denk hierbij bijvoorbeeld aan YfC, Meet-inn, Kerstoutreach en Netwerk Dien Je Stad. (Gebaseerd op SWOT onderdelen S1, S10, Z6, Z10, Z12, Z13, Z14, K7, K8, K9, K10, B4, B6)
5. Zorg voor de nodige waardering en toerusting naar de behoefte die aanwezig is onder de jeugdleiders. (gebaseerd op SWOT onderdelen S7, S8, S9, Z7, Z8, K1, K4, K5)
6. Laat het jeugdwerk zich meer toeleggen op taakontwikkeling voor jongeren, waardoor zij hun gaven en talenten kunnen ontdekken en inzetten in de gemeente. Dit kan bijvoorbeeld door: (1) participatie in muziketeam, (2) meedraaien in welkomstteam, (3) koffieschenken, (4) voorbereiden celgroep en (5) meedraaien in het jeugd- en kinderwerk. (Gebaseerd op SWOT onderdelen S8, S9, Z2, Z10, B2)
7. Stimuleer gebed voor jeugdwerk in de hele gemeente. Neem structureel het kinder- en jeugdwerk op in de gebedsbrief van de gemeente. (Gebaseerd op onderdeel S12, B3, B4, B6)

Andere aanbevelingen

1. Maak de visie / droom bekend onder de jongeren. (Gebaseerd op onderdeel Z1)
2. Streef naar meer continuïteit van de activiteiten binnen het jeugdwerk. Verken de mogelijkheid van een hogere frequentie van de celgroepen. Houd daarbij rekening met dag- en tijdkeuze. (Gebaseerd op onderdelen Z4, Z5, Z6, Z8, Z9, Z11, B1)
3. Verken het zogenaamde buddysysteem en/of gebedstrio's voor jongeren in de gemeente. Met name voor de oudere jongeren. (Gebaseerd op onderdeel Z2, Z4, Z6, Z11, B1)
4. Verken en ontwikkel het plan van parallelle diensten en voer dit plan bij voldoende draagkracht door. (Gebaseerd op onderdelen K2, K3, B2)
5. Zoek naar een vorm voor comeback of exit voor randkerkelijke jongeren. (Gebaseerd op onderdelen Z2, Z6, K1, B1)
6. Werf nieuwe jeugdleiders onder de jongeren en laat ze gecoacht worden door de huidige leiders. (Gebaseerd op onderdeel S8, S9, K5)
7. Ga in op de behoefte naar dooponderwijs onder jongeren. (Gebaseerd op onderdeel S13)
8. Maak het visiedocument meer helder door: (1) het schrijven van een profiel voor jeugdleiders, (2) kenmerken materiaal keuze, (3) beschrijving waarden, (4) uitwerken afzonderlijke leeftijdsgroepen, (5) toevoeging van missionaire uitdaging in de kern van het evangelie, (6) motivatie keuze leeftijdsgrens¹, (7) duidelijke uitwerking van taken van de coördinatoren en van de jeugdwerker, (8) opnemen van 18-plus bij het onderdeel relationeel jongerenwerk.
9. Maak indien nog niet aanwezig een werkplan voor de implementatie van het gemaakte visiedocument met doelen voor de korte en langere termijn.
10. Organiseer een startdag of startweekend voor alle jongeren aan het begin van het seizoen.

¹ Tijdens het onderzoek kwam naar voren dat het visiedocument de leeftijdsgrens van 20 jaar beschrijft, terwijl men in de hernieuwde statuten een leeftijdsgrens van 23 jaar hanteert.

Hoofdstuk 2 – Literatuuronderzoek

Tijdens de afgenomen quickscan en bij het schrijven van het visiedocument, zijn zes leidende thema's gebruikt. Deze thema's helpen om tot een beschrijving te komen van de literatuurstudie naar jeugdwerk. Het doel van dit hoofdstuk is om zicht te krijgen op wat de literatuur ons over jeugdwerk leert.

2.1 Visie & beleid

Integraal

Goed jeugdbeleid is integraal. Dit houdt in dat het ingebed is in de complete visie en het beleid van de gemeente. Het gebeurt vaak dat voor het jeugdwerk een apart beleid wordt gemaakt wat los staat van het beleid van de gemeente. Ook komt het voor dat er apart beleid voor de verschillende leeftijdsgroepen wordt gemaakt. Tijdens het maken van jeugdbeleid hoort niet alleen rekening gehouden te worden met de aspecten van onderwijs en gemeenschap, maar zal een totaal van gebieden van kerk-zijn moeten bevatten. De gebieden pastoraat, diaconaat en viering vallen ook onder integraal jeugdbeleid².

Doelstellingen

Goede doelstellingen hebben een positieve invloed op het jeugdwerk. Om verschillende redenen is het nuttig dat goed wordt nagedacht over de formulering van doelstellingen: (1) het zal de bestaansreden van het jeugdwerk duidelijk maken, (2) het zal volgelingen aantrekken, (3) het zal conflictverminderend werken, (4) het zal persoonlijke enthousiasme oproepen en (5) het jeugdwerk zal er professioneler door worden. Het formuleren van doelen heeft dit niet automatisch tot gevolg, maar het werken vanuit en naar de doelen toe wel. Verder is het goed dat doelstellingen vanuit de leiders ontstaan, door hen beschreven worden en ook door hen bekendheid krijgen. Mensen realiseren de doelen, waarbij programma's ondersteunend zijn³.

Formulering

Een belangrijke vraag bij het formuleren van doelstellingen is wat men als kerk wil bereiken voor en door jongeren. Er zijn verschillende manieren om dat doel te formuleren: (1) ecologisch doel, waarbij wordt gekeken welke plek jongeren in de gemeente krijgen, (2) persoonlijk doel, waarbij wordt gekeken naar de manier waarop jongeren een persoonlijk geloof ontwikkelen, (3) bibliocentrisch doel, waarbij de jongeren in aanraking komen met Bijbelse thema's en verhalen en een (4) missionair doel, waarbij wordt geprobeerd om jongeren vanuit de kerk te bereiken. Elke kerk maakt bewust of onbewust keuzes in de manier van doelformulering. Meestal wordt de nadruk gelegd bij het eerste en tweede doel voor het maken van jeugdbeleid⁴.

² Bron interview Sabine van der Heijden als docent jeugdwerk ETH.

³ Fields D., *Doelgericht jongerenwerk* blz. 55 - 80

⁴ Dijk-Groeneboer van, M. red. *Handboek jongeren en religie* blz. 188

Waarden

De waarden zijn een belangrijke factor bij het helder krijgen 'wat' nu werkelijk belangrijk is voor het jeugdwerk. Waarden zijn de beschrijvende woorden waarvan je wilt dat ze door het hele jeugdwerk heen weerspiegeld worden. Voorbeelden van waarden zijn: relatie, gastvrijheid, acceptatie, transparantie of betrokkenheid. Waarden moeten net als doelstellingen bekend worden door ze te communiceren en ze voor te leven. Het is ook goed om de waarden op hun effectiviteit te evalueren⁵.

2.2 Werkvormen & activiteiten

Groepen

Elke gelovige heeft een gemeenschap nodig om te blijven geloven. Dit geldt voor ouderen maar ook zeker voor jongeren. Vooral in de vroege adolescentie is de neiging om zich conform de gewoonten en normen van de groep leeftijdsgenoten te gedragen. Jongeren willen vrienden ontmoeten en het groepsbelang staat bij hen vaak voorop. In groepen met leeftijdsgenoten worden vriendschappen gesloten die van belang zijn voor jongeren. Een hechte vriendschap kan goed tegenwicht bieden aan gevoelens van eenzaamheid die optreden in de adolescentie⁶. Ook heeft de cultuur van de groep waarbij men hoort invloed op de leefwijze, mening en toekomst van jongeren. Activiteiten zijn daarom binnen het jeugdwerk ook meestal groepsgericht, of zouden dat moeten zijn. Groepen die vaak voorkomen in kerken zijn: (1) tienerneven diensten/eigen dienst, (2) gespreksgroepen/thema's over geloof en leven, (3) catechesegroepen/kennisoverdracht, (4) jongerensoos / ontspanning en (5) belijdeniscatechese / kerkelijke thema's⁷. Leeftijd is niet het eerste wat jeugd met elkaar verbindt. Daarom kan het goed zijn om niet alleen daarnaar te kijken bij het samenstellen van groepen⁸.

Cultuur

Vanuit de kerk wordt op een bepaalde manier gekeken naar de cultuur waarin we leven. Deze kijk beïnvloedt ook de omgang van de kerk met deze cultuur die zich daarbinnen en daarbuiten bevindt. Een spanningsveld is vaak aanwezig doordat de kerk deze cultuur niet altijd serieus wil nemen. Dit kan komen doordat het ontbreekt aan onderscheidingsvermogen. Er bestaan waarden, normen en vormen. Waarden worden vertaald in normen. Normen concretiseren we in vormen. Elke kerk heeft vormen door bijvoorbeeld een liturgie. Zonder liturgie is ook sprake van een vorm. Vormen kun je aanpassen aan de cultuur. Hier hebben christenen vaak moeite mee. Met de cultuur wordt dan omgegaan alsof ze slecht is. Men vergeet daarmee dat door de vormen te veranderen, niets wordt afgedaan van de inhoud van normen en waarden. Als we kijken naar de toenemende individualisering, betekent het dat mensen individuele keuzes

⁵ Fields D., *Doelgericht jongerenwerk* blz. 238 - 253

⁶ de Wit J., e.a. *Psychologie van de adolescentie* blz. 121

⁷ van Dijk-Groeneboer, M. red. *Handboek jongeren en religie* blz. 188

⁸ Bron interview met S. van der Heijden als docent jeugdwerk ETH.

maken, ook binnen de kerk. Daarin kan de kerk voor een deel meegaan. De tegenstem die men vanuit de kerk kan bieden aan individualisering is het vormen van liefdevolle gemeenschappen.

Werkvormen

Werkvormkeuze is belangrijk binnen het jongerenwerk. In het bijzonder de werkvormen die met een groep worden gedaan, spreken de jongeren aan. Wat jongeren leuk vinden is bijvoorbeeld het maken van videoclip rond een bepaald thema of onderwerp. Ze willen vaak actief betrokken worden zodat ze zich op een 'eigen' manier in een thema verdiepen⁹. Er bestaan zevental principes die nuttig zijn bij de zoektocht naar juiste werkvormen: (1) het is raadzaam om te zoeken naar evenwicht in onderwijs en ontspanning, (2) succesvolle programma's hebben als voorwaarde dat ze een middel zijn om relaties te bevorderen, (3) beginnen bij hun leefwereld met als uitdaging dat het christelijk geloof goed uit de verf komt, (4) stimulans in sociale vaardigheden door ruimte te geven voor hun meningsvorming, (5) duidelijkheid over het christelijke geloof en de relevantie voor hun eigen leven, (6) kwaliteit binnen jongerenwerk is erg belangrijk en daarom ook van de programma's die worden aangeboden en (7) Gods kracht, gebed, en de leiding van de heilige Geest zijn onmisbaar bij jongerenwerk¹⁰.

2.3 Jeugdleiders & training

Succesfactor

Uiteindelijk staat of valt elk jeugdwerk door de jeugdleiders. Zij zijn de doorslaggevende succesfactor in jeugdwerk. Daarom is het belangrijk om tijd te nemen voor werving en selectie van die leiders. Er zijn verschillende houdingen die je als kerk kunt aannemen bij het werven van leiders. De houding van 'we willen leiders om te overleven', of de houding dat 'we leiders zoeken om effectief te kunnen zijn'. Voor de laatste houding is het meest te zeggen, omdat je mag verwachten dat leiders dan op de juiste plek terechtkomen en ook door God gebruikt kunnen worden. Een goede jeugdleider is iemand die houdt van God, iemand die houdt van jongeren en die bereid is om te blijven leren¹¹.

Werving

Het is belangrijk dat de kerk voortdurend op zoek blijft naar potentiële leiders. Dat kan op verschillende manieren, zoals: (1) bestaande leiders kunnen nieuwe leiders vinden, (2) jongeren kunnen volwassenen vragen die ze graag als jeugdleiding zouden willen, (3) ouders kunnen potentiële leiders worden, en (4) jongeren van de juiste leeftijden aanstellen als leider. Bij het laatste gaat het voornamelijk om het geven van meer verantwoordelijkheid aan de bovenste leeftijd. Dit kan bijvoorbeeld door hen te laten

⁹ van Dijk-Groeneboer, M. red. *Handboek jongeren en religie* blz. 192

¹⁰ van der Heijden S., *Revisie - geheim van succesvol missionair jeugdwerk vanuit de kerk* blz. 187 ev.

¹¹ van der Heijden S., *Revisie - geheim van succesvol missionair jeugdwerk vanuit de kerk* blz. 161

participeren in het leiden van de jongere leeftijd¹². Voordelen van jongeren die zelf leider worden, zijn dat ze zelf nog in het jeugdwerk zitten, of net het hele programma hebben gevolgd. Ze kunnen zich vaak goed inleven in andere jongeren en kunnen een goede bijdrage leveren aan de visie.

Toerusting

De toerusting en bemoediging van jeugdleiders is erg belangrijk. Er moet goed voor de leiders gezorgd worden. Dit kan bijvoorbeeld door: (1) duidelijk communiceren wat er van hen wordt verwacht, (2) hen goede begeleiding te geven, (3) hen te trainen en toerusting te geven, (4) hen waardering te geven, (5) mogelijkheid voor hen om onkosten te declareren en (6) ze niet voor andere taken te vragen in de kerk¹³. Bij onvoldoende zorg raken de leiders uitgeput en houden daardoor weinig inspiratie over.

2.4 Relationeel jongerenwerk

Relaties

Het is belangrijk dat kerken in relaties van en met haar jongeren investeert, zeggen verschillende auteurs van boeken over jeugdwerk. Jongeren willen erbij horen. Jongeren willen zich vaak niet binden aan het instituut 'kerk', maar zeker wel aan de mensen van een dergelijk instituut¹⁴. In de eerste plaats komen de relaties, daarna pas de activiteiten. Vaak ontstaan door relaties de activiteiten. Dit is ook te zien bij de ontwikkeling van het jeugdwerk in de Kei¹⁵. Activiteiten zijn een middel om de relaties te bevorderen. Religieuze betrokkenheid bij, of verwantschap met een religieus instituut of godsdienstige groepering zegt nog niet zoveel over de mate waarin jongeren participeren in de activiteiten, die door deze instituten of groeperingen worden aangeboden.

Gemeenschap

Gemeenschap is een belangrijke waarde waar de kerk van vandaag meer vorm aan zou kunnen geven. Door toenemende individualisering, ook binnen het geloof, is het een uitdaging om als kerken daaraan tegenwicht te bieden. Het is belangrijk om als kerk na te denken op welke manieren dat gestalte kan krijgen. Vragen die kerken daarbij aan zichzelf kunnen stellen zijn: Sluit de vorm van de kerk waarin ze gestalte geeft aan de waarde van gemeenschap, aan bij jongeren? Kunnen jongeren hun behoefte aan gemeenschap ervaren in de kerk?

Ouders

Relaties die te maken hebben met het jeugdwerk zijn goed om bij stil te staan. Het gedrag van ouders heeft een grotere invloed op jongeren, dan het gedrag van jeugdleiders in de kerk. De rol van jeugdleiders in de geestelijke ontwikkeling is nuttig,

¹² Fields D., *Doelgericht jongerenwerk* blz. 282 - 292

¹³ van der Heijden S., *Revisie - geheim van succesvol missionair jeugdwerk vanuit de kerk* blz. 174

¹⁴ van Dijk-Groeneboer M. red., *Handboek jongeren en religie* blz. 194

¹⁵ zie hoofdstuk 4.4. van dit verslag over de geschiedenis van het Jeugdwerk van de Kei.

maar de rol van ouders is cruciaal. Wat jongeren mee krijgen van het geloof van hun ouders is de belangrijkste factor in het relationele jongerenwerk. Die overdracht van het geloof gebeurt 80% impliciet en 20% expliciet. Het meeste wordt afgelezen aan het gedrag van de ouders, de rest aan bijbellezen en bidden en praten over het geloof. Jongeren trekken conclusies uit gedrag. Als ouders zondags naar de kerk gaan, maar doordeweeks laten merken dat geloven niet belangrijk is in hun leven, dan is de boodschap van relevantie geheel weg voor de jongeren. De relatie met de ouders is een belangrijke factor in het jeugdwerk van kerken¹⁶.

Samenwerking

Fields zegt dat de samenwerking met ouders binnen de jongerenbediening voor kan zorgen dat het jeugdwerk gezinsvriendelijker wordt. Gezinnen zouden volgens hem betrokken moeten worden bij het jeugdwerk. Als jeugdleiders is het goed om de beperkte rol te erkennen en in relatie te gaan staan met de ouders van de jongeren van de gemeente. Ze kunnen een bron zijn waar het jeugdwerk uit kan putten als het gaat om ervaring en input voor het onderwijs. Ook het duidelijk communiceren naar ouders vanuit het jeugdwerk is een belangrijk aandachtspunt. Andere manieren om ouders en het gezin beter bij het jeugdwerk te betrekken zijn het ontwikkelen van gezinsprogramma's en leermogelijkheden creëren waarin bijvoorbeeld een thema als 'jongerencultuur' wordt behandeld. Het toevoegen van ouders met ervaring in het leiderteam kan een slimme stap zijn voor jeugdwerk binnen de kerken¹⁷.

2.5 Missionair jongerenwerk

Boodschap

Kerken hebben over het algemeen weinig tot geen missionair besef. Heel veel kerken moeten op dat punt 'vernieuwd worden in hun denken', en daar uit voortvloeiend in hun handelen. Het hele kerk-zijn heeft ermee te maken. Niet alleen de doelen en visie maar de identiteit van de kerk verdient daarbij aandacht. Veel kerken en kerkmensen zeggen Jezus te willen volgen, maar beseffen daarmee niet dat Jezus de wereld in wil gaan om mensen te bereiken. Christen zijn betekent een boodschap hebben voor de wereld in woord en daad. Het kan spannend zijn voor kerken om met dit besef bezig te gaan. Tegelijk kan het heel nuttig zijn, omdat de kerk daarmee teruggeworpen wordt op haar 'wortels'. Waar komt zij vandaan? Wie is zij, en wat wil zij betekenen voor de wereld om haar heen? Een kerk die zich naar buiten zal richten, zal van binnen sterker worden.

Nog meer jongeren?!

Als we over missionair jongerenwerk spreken komt ook de vraag op of we niet genoeg hebben aan onze eigen jongeren. Is het niet een stap te ver om dan ook nog jongeren van buiten de kerk te willen bereiken? Toch zijn er genoeg redenen die belangrijk zijn bij deze overwegingen: (1) Jezus vraagt het van ons, het is Zijn passie om verdwaalde

¹⁶ Bron interview met Sabine van der Heijden als docent jeugdwerk ETH.

¹⁷ Fields D., *Doelgericht jongerenwerk* blz. 256-274

mensen op te zoeken, (2) buitenkerkelijke jongeren hebben het nodig, ze verlangen naar liefde, vriendschap en zingeving, (3) het is stimulerend voor kerkelijke jongeren en voor het kerkelijk jeugdwerk, en (4) het is noodzakelijk voor de toekomst van de kerk. Een kerk die niet zal willen werven, die zal sterven¹⁸.

2.6 Geestelijk klimaat

Navolging

Als christenen van de kerk achter Jezus aan gaan, betekent dat zij automatisch de wereld in gaan om discipelen te maken¹⁹. We raken Jezus kwijt als wij niet met Hem mee willen gaan om mensen te bereiken. Zou dat een reden kunnen zijn dat het geestelijk klimaat van kerken in Nederland achteruit gaat? Misschien moet de kerk eerst weer op zoek naar Jezus om te horen naar wat de opdracht is welke Hij gegeven heeft. Bonhoeffer zegt: "Een christendom zonder de levende Jezus Christus blijft noodzakelijkerwijs een christendom zonder navolging, en een christendom zonder navolging is altijd een christendom zonder Jezus Christus; het is idee, mythe."²⁰ Een zichtbare kerk zijn gaat niet vanzelf. Jezus spreekt in de Bergrede over het zout en stad die op een berg ligt, kan niet verborgen blijven²¹.

(Op)voeding

Wat voor klimaat kent een kerk in geestelijk opzicht? Deze vraag is belangrijk om ook vast te kunnen stellen hoe het geestelijk klimaat is van jeugdwerk binnen de kerken. Het belangrijkste hierbij is dat het geloof voor ouders leeft, maar dat ze daar ook thuis expliciet aandacht aan besteden. Kerken zouden moeten zorgen voor het geloofsleven van de ouders. Vaak doen kerken dat wel, maar de vraag is of zij daarin slagen. De kerken moeten het belang van de geloofsopvoeding onder de aandacht van de ouders brengen. Ook goede huwelijken zijn belangrijk. Het beste wat een kind door de ouders geboden kan worden, is een goed huwelijk. Kerken kunnen inspelen door zich te richten op het vormen van gezonde relaties, huwelijken, gezinnen, en kunnen zich bezig houden met toerusting over opvoeding en welke plek het geloof daarin speelt.

Gebed en kracht

Hoeveel van Gods kracht is er in jeugdwerk aanwezig? Een gezond jeugdwerk is pas mogelijk als mensen van de kerk de onmisbare kracht van God in hun persoonlijke geestelijke leven serieus gaan nemen. Hoe geestelijk vitaal zijn de jeugdleiders van kerken en hoe worden zij hiervoor toegerust? Er bestaat een direct verband tussen de geestelijke vitaliteit en goed jeugdwerk. Niet het 'hoe werkt het' van de jeugdprogramma's zouden de nadruk moeten krijgen, maar het 'hoe wordt een jeugdleider een persoon (vol) van God'²².

¹⁸ van der Heijden S., *Revisie - geheim van succesvol missionair jeugdwerk vanuit de kerk* blz.25 ev.

¹⁹ Zie de Grote Opdracht in Mattheüs 28: 16-20

²⁰ Bonhoeffer, D., *Navolging* blz. 27

²¹ Zie 'de Bergrede' in Mattheüs 5-7

²² Fields D., *Doelgericht jongerenwerk* blz. 19

Gebed is een belangrijke factor in de kerk en zeker niet minder in het jeugdwerk. Wordt er voldoende gebeden door ouders, leiders en jongeren zelf? Als wordt gebeden is vertrouwen nodig dat de Heilige Geest ook werkt in de jongeren, hun ouders en hun leiders. Verwachten dat God dingen doet is een mooi uitgangspunt en focus om vast te houden in jeugdwerk²³.

Samenvatting literatuuronderzoek

Goede visie voor jeugdwerk is ingebed in het algemene beleid van de gemeente en houdt rekening met alle gebieden van kerk-zijn. Centrale vraag bij het samenstellen van visie is 'wat wil de kerk met jongeren?' Voor verandering in jeugdwerk is het nodig om doelen te formuleren en daarnaar toe te werken. Meestal zijn doelen ecologisch of persoonlijk van aard. Waarden zijn belangrijke factoren om helder te krijgen 'wat' het jeugdwerk belangrijk vindt. Het werken vanuit groepen is een belangrijk uitgangspunt. Principes bij het zoeken naar werkvormen zijn: evenwicht tussen onderwijs en ontspanning, bevordering van relaties, rekening houdend met de cultuur en relevantie van het christelijk geloof voor persoonlijk leven van jongeren. Omdat jeugdleiders een succesfactor zijn in het jeugdwerk, moet men die blijven werven. Door toerusting en waardering ontvangen leiders de zorg die zij verdienen. Relaties zijn belangrijker dan de activiteiten. Activiteiten zijn stimulans voor relaties. Jongeren willen zich binden aan de mensen van de kerk. Gemeenschap is een belangrijke waarde die de kerk kan nastreven in tegenwicht aan de huidige cultuur. Naast de rol van de jeugdleiders is het gedrag van ouders van cruciaal belang. Ook de betrokkenheid van ouders door samenwerking en communicatie binnen het jeugdwerk is goed om aandacht aan te geven. Missionair besef in kerken is vaak minimaal. Er bestaan goede en diepe redenen om het Evangelie waar de kerk uit leeft, in woord en daad gestalte te geven in de huidige samenleving. De kerk is geen kerk als zij er niet is voor anderen. Het laatste thema, geestelijk klimaat, is niet de minste. Geloof onder ouders moet leven en vanuit de kerk zal er zorg moeten zijn voor opvoeding, relaties en gezin. Afhankelijkheid van Gods kracht, leiding van God door gebed en geestvervulde gelovigen zijn meer dan nodig in het de kerk en het jeugdwerk.

²³ van der Heijden S., *Revisie - geheim van succesvol missionair jeugdwerk vanuit de kerk* blz. 199

Hoofdstuk 3 – Het jeugdwerk & haar visie

3.1 Context

Het jeugdwerk van de Kei is onderdeel van een baptistengemeente. Deze gemeente is een aantal jaar geleden ontstaan door een gemeentesplitsing van moedergemeente 'de Reehorst' te Ede. De Reehorst is bij recente overstap naar een ander gebouw, met de naamsverandering 'op Doortocht' verder gegaan. Vanaf 1998 kreeg een groep gemeenteleden van deze gemeente visie om een tweede gemeente te stichten. Op 5 november 2000 kwamen ruim 100 mensen voor het eerst bijeen in het gebouw 'De Kei' in wat genoemd werd: 'de parallelle dienst.' Vanaf 1 januari 2006 kreeg de gemeente bestuurlijke zelfstandigheid. Andere dochtergemeenten die uit de moedergemeente ontstonden, zijn te vinden in Veenendaal en Wageningen²⁴.

Getallen

Op dit moment zijn er 469 mensen ingeschreven in de Kei. Dat aantal is inclusief kinderen en jongeren. De leeftijd 0 – 23 jaar bestaat uit 193 mensen. Dat is 41 % van de hele gemeente. Er zijn 73 jongeren in de leeftijd van 12-23 jaar. Het visiestuk is voor de leeftijdsgroep van 12 tot 20 jaar geschreven. Mijn onderzoek richt zich ook op deze groep. Concreet zijn 52 jongeren van die groep, betrokken bij jeugdwerk van de Kei²⁵.

Congregatie

De Kei is geworteld in het baptisme en wil zich daar blijvend op oriënteren²⁶. Een baptistengemeente kent en handhaaft het zogenaamde congregationalisme. Dit is een gemeentemodel waar bij de gemeentevergadering als hoogste orgaan wordt gezien. Dit betekent dat elk lid van de gemeente daar zijn stem kan laten horen, zodat er een democratische manier is van besluitvorming. De visie die achter dit gemeentemodel te vinden is, houdt in dat elk lid medeverantwoordelijk is voor het welzijn van de plaatselijke gemeente. De Raad staat ten dienste aan de gemeente door leiding te geven²⁷. De gemeente erkent de Bijbel als hoogste gezag voor geloof en leven.

Lidmaatschap

Gemeente de Kei herkent zich in de visie van doop door onderdompeling. Het lidmaatschap en doop hebben daarbij alles met elkaar te maken. Door de doop door onderdompeling op persoonlijk geloof kan iemand toegevoegd worden als lid van de gemeente²⁸. Men kan ook als vriend van de gemeente betrokken zijn. Hierbij is het mogelijk om aan alle activiteiten deel te nemen binnen de gemeente, maar niet een stem uit te brengen tijdens de besluitvorming. In sommige gevallen is het als vriend niet mogelijk om leiding te geven. Om oudste te kunnen worden dient met lid te zijn.

²⁴ van 't Veld, T., *De kerk als moeder* blz. 64 en 65

²⁵ Situatie maart 2011

²⁶ Artikel 2.d. - Statuten van de Kei 2011

²⁷ Bakker H., *De weg van het wassende water* (Zoetermeer boekencentrum 2008) - hoofdstuk 6.

²⁸ Artikel 7 - Statuten van de Kei 2011

3.2 Algemeen beleid de Kei

Paraplu

In gemeente de Kei is een visie en missie bekend welke als algemene paraplu geldt voor alles wat in de gemeente gebeurt. De missie is in het kort:

God	-	Jezus volgen
Elkaar	-	elkaar dienen
Naaste	-	het evangelie delen

Vanuit de missiepunten zijn er *doelstellingen* geformuleerd. Dat zijn breder beschreven aspecten van de missie. Daarnaast zijn er de zogenaamde uitgangspunten, waarden en normen van de gemeente. Ook is een verlangen beschreven van wat voor gemeente men wil zijn. De *waarden* zijn geformuleerd vanuit de missie en bevatten de woorden:

Toegewijd, afhankelijk, verbonden, eensgezind, getuigend en gastvrij.

Deze waarden zijn in het document verder omschreven. Bij de uitleg van de definities is te zien dat de normen een nadere uitwerking zijn van de waarden. Omdat de normen nergens terug te vinden zijn, gaan we er vanuit dat met de verdere omschrijving van de waarden, de normen worden bedoeld²⁹.

De *uitgangspunten* zijn de grondslagen van de gemeente die in de statuten staan. Deze worden in de periode van verslaglegging van dit onderzoek, opnieuw voorgelegd aan de gemeentevergadering. Bij het maken van de missie en waarden zijn de uitgangspunten van de statuten van de gemeente gebruikt.

Gezin

Bij de beschrijving van 'wat wij zijn en verlangen te zijn' wordt aandacht besteed aan het beeld van een gezin. Dit beeld kenmerkt de gemeente vanuit de waarden. De gemeente bestaat uit kinderen van de hemelse Vader. Iedereen hoort erbij en voor iedereen is aandacht en ruimte. Er wordt in de beschrijving vooral ingegaan op de gastvrijheid³⁰. Het gezin wil open zijn naar buiten, welkom zijn voor mensen, zodat ze tot Jezus kunnen komen en keuzes kunnen maken. Vanuit bijbelgetrouw onderwijs wil men groeien in liefde en waarheid, navolging en discipelschap. De gemeente zegt 'vermiste' gezinsleden op te willen zoeken om die te bewegen om de weg naar huis terug te vinden. Ook vindt de gemeente het belangrijk om vanuit het gezin, dienstbaar te zijn aan de samenleving. In het bijzonder de waarden 'verbonden' en 'gastvrij' komen het sterkst terug bij de beschrijving van het verlangen hoe de gemeente als gezin wil functioneren³¹.

²⁹ Missie & Waarden baptistengemeente de Kei - definitieve versie van 22-07-2007.

³⁰ Artikel 3: Doel - Statuten de Kei 2011. Hier wordt het streven naar een inspirerende en gastvrije gemeenschap van christenen beschreven.

³¹ Missie & Waarden baptistengemeente de Kei - definitieve versie van 22-07-2007.

Statuten

Op verschillende punten in de statuten zijn beschrijvingen te vinden van de missionaire identiteit. Zo staat beschreven dat de gemeente streeft naar groei in liefde tot de naaste. Ook richt men zich op verkondiging van het Evangelie aan alle mensen die zich binnen en buiten de gemeente bevinden en het totstandbrenging van tekenen van barmhartigheid door diaconale zorg en aandacht voor de materiële noden van betrokken personen, andere christelijke kerken en van de wereld. Ook staat beschreven dat de gemeente zich beijvert om deel te nemen aan initiatieven ter bevordering van de eenheid van christenen³².

Proces

In een brief van de raad op 14 maart 2008 wordt beschreven wat voor proces de gemeente qua beleid toen doormaakte:

“Vorig jaar hebben we na een intensief proces de Missie en Waarden van onze gemeente vastgesteld. Dat is gebeurd onder de bezielende leiding van een groep mensen die vertegenwoordigers waren van de diverse lagen en geledingen van de gemeente. Ook in een aantal gemeentevergaderingen hebben we erover gesproken en uiteindelijk in juni 2007 de laatste formulering van de Missie en de Waarden in een gemeentevergadering vastgesteld.”

Verder wordt in deze brief een oproep gedaan aan alle coördinatoren van de verschillende werkgroepen om zich te toetsen aan deze vastgestelde missie en waarden die de gemeente samen heeft geformuleerd. Op 28 februari 2008 is er een bijeenkomst gehouden voor alle coördinatoren van de verschillende geledingen van de gemeente. In een PowerPoint presentatie is te zien dat een zogenaamde DNA- inventarisatie is afgenomen. Hierbij valt op dat het kinderwerk als onderwerp behandeld wordt, maar het jeugdwerk echter niet. Wel is te zien dat er in de tweede fase van het implementatieproces het kinderwerk en jeugdwerk als prioriteiten worden genoemd. In de samenvatting en aandachtsverdeling komt naar voren dat onder het jongerenwerk verbetering gewenst is voor de derde focus (de naaste) van de algemene missie³³.

3.3 Activiteiten jeugdwerk

Het jeugdwerk van de Kei bevat een aantal activiteiten. Voor de leeftijd 12-plus, 15-plus en 18-plus bestaan de zogenaamde celgroepen. De groepen komen gemiddeld eens in de twee weken bij elkaar op de zondagavonden bij de jeugdleiders thuis. Sommige groepen eten dan ook met elkaar. De celgroepen bestaan uit 6 tot 10 jongeren. Van de 18-plus is vanaf begin seizoen 2010-2011 een jongerengroep die bestaat uit 15 personen. De opkomst op de avonden is wisselend te noemen. Het karakter van de 18-plus is sterker gericht op bijbelstudie en men verdiept zich in ‘stevige’ onderwerpen. De celgroepen 12- en 15-plus verzorgen elk jaar een eigen jeugddienst. Hierbij spelen de jongeren een

³² Artikelen 3 /4.b./ 4.e./4.f./4.g. van de Statuten van de Kei 2011

³³ PowerPoint startdocument fase 3 - implementatie doelstellingen - februari 2008.

belangrijke rol. Zij verzorgen het thema, de invulling en de organisatie in samenwerking met hun jeugdleiders. Ook hebben deze groepen eens per jaar een jongerenweekend. Bij een dergelijk jongerenweekend staat een thema centraal en zijn jeugdleiders aanwezig. De gemeente ondersteunt de Studio 1 diensten van de moedergemeente³⁴. De jeugd van de Kei maakt ook van deze diensten gebruik. Hieronder zijn de activiteiten van het jeugdwerk in overzicht te zien.

12-plus / 24 bezoekers	15-plus / 13 bezoekers	18-plus / 15 bezoekers
Celgroep om de twee weken met maaltijd	Celgroep om de drie weken zonder maaltijd	Bijbelkring / ontmoeting
Gezamenlijke avond groepen	Gezamenlijke avond groepen	
Jeugddienst	Jeugddienst	
Tienerweekend	Jongerenweekend	
Jongens- en meidendag	Startweekend	
Overige activiteiten, zoals: - Studio 1 - Ontspanning - Taken - Opwekking - EO-jongerendag	Overige activiteiten, zoals: - Studio 1 - Ontspanning - Taken - Opwekking - EO-jongerendag	Overige activiteiten, zoals: - Studio 1 - Ontspanning - Taken - Opwekking - EO-jongerendag

Overige initiatieven

Naast de activiteiten die er in dit overzicht staan, zijn er initiatieven buiten het jeugdwerk om. Deze vallen ook binnen de gemeente. Te denken valt hierbij aan een zendingsproject wat deze zomer door jongeren zelf is opgezet ter ondersteuning van missionaire werkers in Brazilië, die vanuit onze gemeente zijn uitgezonden. Het is sinds kort ook mogelijk voor jongeren om in onze gemeente een maatschappelijke stage te lopen, bijvoorbeeld bij de kledingbank in Wageningen die vanuit de gemeente is opgezet.

3.4 Geschiedenis

Moedergemeente

In 2009 is een boek geschreven door de heer van 't Veld over de geschiedenis van de baptistengemeente in Ede. Hierin staan ook zaken beschreven over het jeugdwerk. Volgens van 't Veld is de zorg voor de jeugd altijd sterk geweest. Als zorgzame moeder ontfermt de gemeente zich over haar jeugd, dat begint al zodra een baby net is geboren bij het opdragen. Ook beschrijft hij de kinderdiensten die eerder nog zondagscholen genoemd werden. Het jeugdwerk was vroeger opgedeeld in 12-plus, 15-plus, 17-plus en 23-plus. Ook was er de Studio 1 dienst die in een aparte ruimte werd gehouden naast de 'normale' zondagse diensten. Het is goed om te noemen dat van 't Veld het jeugdwerk

³⁴ Dit zijn laagdrempelige jongerendiensten die ook wel gezien worden als evangelisatiediensten voor en door jongeren.

van de moedergemeente beschrijft waaruit de Kei is ontstaan. Dit om verwarrende beeldvorming te voorkomen³⁵.

Ontstaan

Ongeveer zeven jaar terug in 2004 is het jeugdwerk ontstaan in gemeente de Kei. Het jeugdwerk is begonnen met vier tieners en luisterde naar de naam 'Tineke'. Aan het begin was geen visie voor jeugdwerk en toerusting voor jeugdleiders aanwezig. En doordat kinderen ouder werden kwam er behoefte aan tienerwerk. Doordat tieners ouder werden kwam er behoefte aan jongerenwerk. Het jeugdwerk is zogenoemd meegegroeid met de kinderen, tieners en jongeren naar gelang er behoefte ontstond om tot een nieuwe stap over te gaan. In het jaar 2006 is op aanraden van LEF³⁶, de celgroepen van start gegaan zoals die nu fungeren. Bij de 18-plus wordt niet de naam celgroep gebruikt, maar bijbelkring/ontmoeting.

Quickscan

Jongerenwerker Anita Eijkelenboom heeft vanuit haar functie bij de YfC en de Unie van baptistengemeente een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het proces waar het jeugdwerk van de gemeente in zit. Zij heeft een statistisch onderzoek gehouden en een zogenaamde quickscan uitgevoerd samen met de jeugdleiders. De noodzaak voor het verhelderen van de visie is mede ontstaan door de onduidelijkheid die bestond over de functie en taken van de toekomstige jeugdwerker.

Visiestuk

Vanaf begin kerkelijk seizoen 2010-2011 heeft het proces binnen het jeugdwerk een extra stimulans gekregen. Sinds die tijd zijn er allerlei ontwikkelingen aan de gang. Er kwam gaandeweg steeds meer behoefte aan visie en beleid en dat werd ook in augustus 2010 kenbaar gemaakt door de jeugdleiders. Twee jeugdleiders van de gemeente hebben zich samen met anderen intensief bezig gehouden met het schrijven van een visiestuk. Het visiestuk bevat de droom van de 'gemeente' voor het jeugdwerk. In de gemeentevergadering van 6 april 2011 is dit visiestuk in stemming gebracht en aangenomen door de gemeente. Er zijn drie concepten gemaakt waarvan de eerste door jeugdleiders en vijf jongeren is bekeken, de tweede door de raad en het derde concept is door de raad, de jeugdleiding en de jongeren bekeken. Vanuit het derde concept van het visiestuk is door de selectiecommissie een profiel voor de jeugdwerker opgesteld³⁷. Op 13 oktober 2010 is de profielschets aangenomen op een gemeente vergadering. De gemeente wil voor één dag in de week iemand aanstellen die zich bezig gaat houden met het jeugdwerk. Hiervoor is een selectiecommissie samengesteld die bestaat uit de jeugdoudste, iemand van het kinderwerk en jeugdleiders.

³⁵ van 't Veld T., *De kerk als moeder - kerken en geloofsgemeenschappen in Ede in de twintigste eeuw*, deel III-b: baptistengemeente Ede blz. 85-99

³⁶ LEF is het jongerenwerk van Navigators, een wereldwijde beweging van christenen, die geroepen is om door middel van persoonlijke relaties mensen te helpen leerling te zijn van Jezus en hen te leren dit ook aan anderen door te geven. Zie website www.heblef.nu

³⁷ Zie bijlage 10: Vacature jongerenwerker m/v baptistengemeente de Kei in Ede.

Parallele diensten

De raad komt in maart 2011 met een voorstel naar de jeugdleiders toe om parallelle diensten te beleggen voor jongeren tijdens de preek van de eredienst³⁸. Dit is een idee wat afkomstig is uit een baptistengemeente in Utrecht en volgens de raad werkt dit positief. In een vergadering is besloten om eerst over te gaan tot onderzoek naar behoefte onder de jongeren.

3.5 Inventarisatie³⁹

Cijfers

Er zijn in de Kei 73 jongeren in de leeftijd van 12-23 jaar ingeschreven. Het visiestuk is voor de leeftijdsgroep van 12 tot 20 jaar geschreven. Mijn onderzoek richt zich ook op deze groep. Concreet zijn dat 52 jongeren. Aan de activiteiten van de Kei neemt 1 tiener van 12 – 14 jaar deel, die niet staat ingeschreven. Dat is een percentage van 3 %. Verder is het nog interessant om te vermelden dat er in Ede 17.745 jongeren zijn in de leeftijd van 11 – 23 jaar. Het totaal aantal euro's wat in gemeente de Kei aan het kinder- en jeugdwerk wordt besteed is €7.244,-. Dat is omgerekend 7,5 % van het totale budget van de gemeente.

Afbakening leeftijd

Bij de inventarisatie die is afgenomen voor het aantal jongeren binnen het jeugdwerk is van de leeftijdscategorie 12 tot 23 jaar uitgegaan. Bij het schrijven van het visiedocument echter de leeftijdsgrens van 20 jaar. In de tabellen en grafieken die opgenomen zijn in bijlage 1, is een overzicht te zien van het percentage van jongeren in de gemeente tot 23 jaar⁴⁰. Ook is percentage deelname aan activiteiten te zien door de verschillende leeftijdsgroepen. Bij onderzoek naar de statuten van de gemeente bleek dat daarbij de keuze is gemaakt om de leeftijdsgrens van 23 jaar aan te houden⁴¹.

Tabel 1 -- Percentage kinder- en jeugdwerk t.o.v. totaal van de gemeente.

Beschrijving	Aantal	Percentage
Totaal aantal mensen ingeschreven in de Kei	469	100 %
Leeftijd 0 – 11 jaar ingeschreven	120	26 %
Leeftijd 12 – 14 jaar ingeschreven	25	5 %
Leeftijd 15 – 17 jaar ingeschreven	15	3 %
Leeftijd 18 – 23 jaar ingeschreven	33	7 %
Totaal ingeschreven 0 – 23 jaar	193	41 %
Totaal ingeschreven 12 – 23 jaar	73	18 %

³⁸ Voorstel Raad: naar een parallelle dienst? voor jongeren van 12 tot 15 jaar.

³⁹ Zie bijlage 1 voor tabellen en grafieken met percentages van opkomst en deelname van jongeren.

⁴⁰ Zie verder bijlage 1: inventarisatie van kinder- en jeugdwerk van 24 maart 2011.

⁴¹ Artikel 7.C.2. en 8.D.2. Jongeren maken deel uit van de gemeente tot de leeftijd van 23 jaar, tenzij zij zelf eerder anders aangeven.

3.6 Visie kinderwerk (4-12 jaar)

Voor het kinderwerk is een duidelijke visie in omloop. Er was een oud visiestuk van 2002 aanwezig, welke in 2010 is ingebed in de complete visie van de gemeente⁴². Per onderdeel is een uitwerking gemaakt vanuit de algemene missie: Jezus volgen, elkaar dienen en het Evangelie delen. In het draaiboek voor de kinderdiensten zijn deze uitwerkingen ook weer terug te zien. Binnen het kinderwerk gaat het om de groepen (1) de Schaapskooi, (2) de Regenboog, (3) de Spoorzoekers, en (4) de Schatgravers. Deze groepen zijn ingedeeld vanuit de klassen op de basisschool. De Schaapskooi bevat groep 1 en 2, de Regenboog de volgende twee groepen, en zo verder.

Wat opvalt bij de visie voor het kinderwerk is dat het op 1 A4-tje is beschreven. Het komt kort en krachtig over. Het beeld van het gezin komt terug en het verlangen van de Kei een herbergzame gemeente te willen zijn. In de eredienst hebben kinderen een duidelijke plaats door het kindermoment en de aanwezigheid van kinderen bij de zegen na terugkomst van de eigen kinderdienst. Verder is er duidelijke aandacht voor gebed, maar ook voor zending en daardoor het betrokken zijn bij missionair werk. Binnen de kinderdiensten wordt aandacht besteed aan het zingen op 'eigen niveau', door de keuze van kinderopwekking. Kinderen krijgen op hun verjaardag een kaartje, een cadeautje, en krijgen gelegenheid om te trakteren tijdens de eigen kinderdienst.

Het draaiboek bevat een uiteenzetting van de verschillende groepen van het kinderwerk en de manier waarop de kinderdiensten worden vormgegeven⁴³. Het valt op dat er een concrete beschrijving is met uitwerking van activiteiten. De beschrijving van coördinatoren van de verschillende groepen hebben overeenkomst met de profielschets van de toekomstige jeugdwerker van de Kei. Taken die een coördinator doet in het kinderwerk zullen door de jeugdwerker binnen het jeugdwerk worden uitgevoerd.

De eerste groep van het jeugdwerk (12-plus) vormt de directe aansluiting met het kinderwerk. De Schatgravers bevat de kinderen van groep 7 en 8 van de basisschool, met leeftijd van 10 tot 12 jaar. Deze groep kinderen staan op het punt het jeugdwerk te betreden. Dit houdt concreet in dat ze geen betrokkenheid meer hebben bij het kindermoment en de kinderdienst. Zij zullen door die overgang in de eredienst terechtkomen en onder de lofprijzing en prediking zitten.

Korte samenvatting

De visie van het kinderwerk is ingebed in het algemene beleid van de gemeente. De visie komt duidelijk en helder over. Het beeld van een gezin komt naar voren en het herbergzaam willen zijn als gemeente. Er is aandacht voor kinderen in de eredienst door het kindermoment en de zegen. Verder is aandacht voor gebed, zending, zingen op eigen niveau en verjaardagen. Een draaiboek met concrete beschrijvingen is verhelderend. De plek en rol van coördinatoren komt als belangrijk over.

⁴² Visie kinderwerk - kinderdiensten 2008

⁴³ Draaiboek kinderwerk 4 - 12 jaar 2010

3.7 Visiedocument jeugdwerk⁴⁴

Hieronder is een inhoudsopgave te zien van het visiedocument voor het jeugdwerk. Dit geeft ons zicht op de indeling en vormgeving van de visie om tot een samenvatting en conclusie te komen van de inhoud van het document.

Inleiding	Werkwijze Quicksan, doel en opbouw document, inhoudsopgave.
Hoofdstuk 1 - Visie en beleid	Algemene missie gemeente, visie jeugdwerk, doelstellingen en (algemene) doelen, accenten per jeugdgroep. Coördinatie en functies: jeugdoudste – jeugdwerker – jeugdleiding – jeugdpastoraat – externe jeugdorganisaties. Zes leidende thema's: 1. <u>Visie en beleid</u>. 2. <u>Werkvormen en activiteiten</u> – doel, materiaalkeuze, evaluatie. 3. <u>Jeugdleiding en coaching</u> – voorbeeldpositie, nieuwe jeugdleiding, voeding en coaching, - 4. <u>Relationeel jeugdwerk</u> – vaste celgroepen, ontdekken gaven en talenten, groei in verantwoordelijkheid. 5. <u>Missionair jeugdwerk</u> – groeipunt, missionaire attitude. 6. <u>Geestelijk klimaat</u> – thuis, gemeente, jeugdwerk, deelname avondmaal, doop op basis van geloofsbelijdenis.
Hoofdstuk 2 - Toespitsing	Uitwerking per leeftijdsgroep volgt nog door de jeugdleiders van de verschillende aparte leeftijdsgroepen. (12plus, 15plus en 18plus)

Samenvatting en conclusie

De visie voor jeugdwerk is ingebed in het beleid van de gemeente. Het verlangen naar een doorlopende lijn binnen het jeugdwerk is duidelijk. De keuze voor de leeftijdsgrens van 20 jaar wordt niet toegelicht in het visiedocument. De waarden worden niet genoemd, maar komen grotendeels wel terug bij de beschrijving van de doelen. Er is duidelijk aandacht besteed aan de thema's vanuit de afgenomen Quicksan. Er is veel tekst gebruikt om duidelijk te maken wat men wil. Er wordt niet duidelijk stilgestaan bij de jongerencultuur. Duidelijk missionair besef is aanwezig. Echter, er is geen missionair aspect te zien in de kern van het Evangelie. Bij relationeel jeugdwerk wordt de groep van 18-plus niet opgenomen. De vraag is wat daar de reden van is. Verantwoordelijkheid van ouders⁴⁵, deelname avondmaal en keuze voor de doop worden beschreven als onderdeel van het geestelijk klimaat. Het document is open voor latere toevoeging, verbetering en de uitwerking van de afzonderlijke leeftijdsgroepen.

⁴⁴ Visiestuk jongerenwerk de Kei, Jezus volgen, elkaar dienen, het evangelie delen (maart 2011)

⁴⁵ Zie ook artikel 7.C.1. en 8.D.1. van de Statuten van de Kei 2011, over de verantwoordelijkheid van ouders in de geloofsopvoeding van hun kinderen.

Hoofdstuk 4 – Praktijkonderzoek & resultaten

In dit hoofdstuk is een beschrijving te vinden van de uitkomsten van het praktijkonderzoek. De vorm en inhoud van de quickscan worden beschreven en de uitkomsten van de interviews en enquêtes. Daarna worden conclusies gemaakt en is een SWOT-analyse aan het einde van dit hoofdstuk opgenomen.

4.1 Quickscan YFC – Unie

In januari 2011 is de zogenaamde quickscan uitgevoerd vanuit de unie van baptisten en YfC. Deze scan is gehouden door Anita Eikelenboom in samenwerking met Hans Loeve onder de jeugdleiders van de Kei. Het doel hiervan was om het complete jeugdwerk van de gemeente in beeld te krijgen⁴⁶. Op de volgende aspecten is de scan afgenomen:

1. *Beleid – missie, visie, strategie*
2. *Werkvormen / activiteiten*
3. *Jeugdleiders & training*
4. *Relationeel jongerenwerk*
5. *Missionair jongerenwerk*
6. *Geestelijk klimaat*

Wat als duidelijke urgentie naar voren komt uit deze Quickscan is het maken van visie en beleid voor het jeugdwerk van de Kei.

‘Visie en Beleid’ - Het maken van een gezamenlijk visie- en beleidsplan voor het jeugdwerk is de eerste en belangrijkste stap ter verbetering van het jeugdwerk.⁴⁷

Samenvatting quickscan

Er zijn een aantal opvallende dingen opgenomen in de quickscan. Bijvoorbeeld de aanwezigheid van goede jeugdleiders, het spanningsveld tussen onderwijs en ontspanning en het ontbreken van taken en verantwoordelijkheden voor jongeren. Er komt naar voren dat onduidelijkheid bestaat over het doel van de werkvormen. Ook wordt stilgestaan bij de werving van nieuwe jeugdleiders en de zoektocht naar toerusting voor leiders binnen de gemeente door mentoraat en het aanstellen van coördinatoren. Ook komen naar voren: de urgentie van relaties binnen jeugdwerk, een idee over een buddysysteem, mediagebruik door en voor de jeugd en aansluiting bij missionaire initiatieven in Ede. Verder spreekt de quickscan over het dragen van verantwoordelijkheid door jongeren en de minder positieve ervaring van jeugdleiders over het geestelijke klimaat in de gemeente, welke niet motiverend is voor het functioneren van het jeugdwerk.

⁴⁶ Zie verder Quickscan - observaties en advisering van 26 januari 2011.

⁴⁷ Pagina 3 en 9 van de uitkomsten van de Quickscan.

4.2 Uitkomsten enquête jongeren

Onder jongeren die betrokken zijn bij het jeugdwerk van de Kei heb ik een enquête afgenomen. 27 van de 52 jongeren hebben gereageerd, dat is 52 % respons⁴⁸. Hieronder is een beschrijving te zien van wat hun beeldvorming is op de verschillende thema's van het jeugdwerk. De conclusies hierover zijn te vinden in hoofdstuk 2 van dit verslag.

Thema 1 - Visie & beleid

15% van de jongeren die gereageerd hebben zegt bekend te zijn met de visie en droom van het jeugdwerk. 48% van hen zegt daar niet mee bekend te zijn. 37% zegt een beetje te weten wat de visie en droom voor het jeugdwerk inhoud.

Thema 2 - Werkvormen & activiteiten

De Studio 1 diensten wordt door 37% van de jongeren altijd bezocht, door 11% vaak, en door 15% soms. De overige 37% zegt deze diensten nooit te bezoeken. Het merendeel (67%) zegt dat de Kei voldoende rekening houdt met de jongerencultuur. 33% is het daar niet mee eens. Tussen onderwijs en ontspanning is er volgens 96% van de jongeren een goede afwisseling. 4% reageerde met helemaal oneens. Er is onder een meerderheid van de respondenten (63%) behoefte aan een eigen dienst die tijdens de gewone diensten wordt gehouden. 37% van hen zegt dat niet te willen. 92% zegt steeds meer over God te leren door het jeugdwerk van de Kei.

“De kerkdienst mag korter”

Thema 3 - Jeugdleiders & toerusting

Op de stelling of jongeren zelf jeugdleider willen worden, reageert de meerderheid negatief. 33% zegt absoluut geen jeugdleider te willen worden. 63% blijft daar vaag over, waarvan 6 jongeren het een beetje zien zitten. 1 jongere is het helemaal eens met de stelling en wil zich later als jeugdleider inzetten. Samengevat is 26% een beetje tot helemaal eens over de stelling. Een meerderheid van 69% zegt dat het jeugdwerk van de Kei geen stimulans is om eigen gaven en talenten te ontdekken.

Thema 4 - Relationeel jongerenwerk

70% reageert negatief op de stelling of men meer contact zou willen met de ouderen in de gemeente. Meer dan de helft van de jongeren geeft aan zich meer verbonden te voelen met de Kei door het bezoeken van de celgroepen. Een meerderheid van 59% gaat niet naar de jeugdleiders als zij vragen hebben over het geloof. 81% zegt met vragen over het geloof terecht te kunnen bij hun ouders.

Thema 5 - Missionair jongerenwerk

De meeste jongeren nemen geen vrienden mee naar de celgroep of jeugddiensten. Een percentage van 31% zegt dat wel te doen. De reacties op de vraag of de Kei teveel naar

⁴⁸ Zie verder: bijlage 2 - enquête onder betrokken jongeren.

binnen is gericht, blijven vaag. 52% is het daar een beetje mee eens. De overige respondenten zijn het daar niet mee eens.

Thema 6 - Geestelijk klimaat

Er is een meerderheid van jongeren die meer zouden willen weten over de doop. 67% zegt het eens te zijn met deze stelling. Een groep respondenten van 67% zegt het eens te zijn aan het avondmaal te gaan als ze kiezen voor God. 59% zegt zich te willen laten dopen als men aan het avondmaal gaat. Ongeveer de helft zegt niet precies te weten wat het evangelie is door het jeugdwerk van de Kei. Een groep van 46% is het daarmee een beetje tot helemaal eens. De andere groep van 54% is het daarmee een beetje tot helemaal oneens.

28

Andere opmerkingen jongeren

Muziek wordt in de kerkdiensten als saai ervaren. Dat kan volgens sommigen beter. De preken worden onbegrijpelijk en te lang gevonden. Ze sluiten over het algemeen niet aan bij hun belevingswereld. De kerkdienst mag volgens

“Ik hoop dat we een hechtere band met elkaar krijgen”

iemand korter duren. Ook

mag de kerkdienst meer gericht zijn op jongeren door bijvoorbeeld jeugdliederen te zingen. Vrienden zijn voor hen belangrijk. Een enkeling vindt de celgroep niet genoeg diepgang hebben. Een ander zegt meer ontspanning te willen.

Ook wordt opgemerkt dat er tijden zijn dat men veel merkt van het jeugdwerk, en tijden ineens veel minder. Een jongere spreekt de wens uit dat een hechtere band zal komen en dat meer gesprekken met elkaar gevoerd zullen worden.

Conclusie enquête jongeren

Hieronder worden de conclusies aan de hand van de deelthema's beschreven vanuit de uitkomsten van de enquêtes onder de jongeren.

1. **Visie & beleid** → We concluderen dat er te weinig bekend is onder jongeren wat de visie/droom is waarmee gewerkt wordt binnen het jeugdwerk. Dit is niet verwonderlijk omdat deze visie een paar maanden geleden voor een groot gedeelte op papier is komen te staan.
2. **Werkvormen & activiteiten** → De Studio 1 diensten worden door ongeveer de helft van de jongeren bezocht. Meerderheid van jongeren vindt dat voldoende rekening wordt gehouden met hun cultuur. De jongeren vinden dat er een goede afwisseling is tussen onderwijs en ontspanning tijdens de celgroep avonden. Ze voelen zich thuis in de celgroep. Onder een meerderheid van de jongeren is er behoefte aan 'parallele diensten'. Jongeren zeggen door het jeugdwerk steeds meer te leren over God.
3. **Jeugdleiders en toerusting** → Jongeren zijn blij met hun jeugdleiders. Er zijn nieuwe potentiële leiders aanwezig onder de jongeren. 7 respondenten geven aan

“Ze moeten preken houden waar jongeren ook wat van snappen”

dat zij jeugdleider willen worden. Als we uitgaan van het totaal aantal jongeren spreken we misschien wel van een dubbel aantal van 14 nieuwe jeugdleiders voor de toekomst.

4. **Relationeel jongerenwerk** → Jongeren hebben niet meer behoefte aan contact met ouderen in de gemeente. Door de celgroepen voelen veel jongeren zich meer verbonden met de gemeente. Jongeren gaan niet zo snel met vragen over geloof naar hun jeugdleiders. Veel jongeren weten dat ze bij hun ouders daarvoor terecht kunnen.
5. **Missionair jongerenwerk** → Jongeren van de Kei weten niet goed of de gemeente naar binnen of buiten toe gericht is. Een minderheid van de jongeren neemt weleens vrienden mee naar de celgroep of een jeugddienst.
6. **Geestelijk klimaat** → Jongeren krijgen door het jeugdwerk niet genoeg duidelijk wat het evangelie is. Er is een meerderheid van jongeren die meer wil weten over de doop. Veel jongeren willen aan het avondmaal als ze voor God kiezen. Iets meer dan de helft van de jongeren zegt zich dan ook te willen laten dopen.

4.3 Uitkomsten enquête ouders

Onder ouders van de betrokken jongeren bij het jeugdwerk van de Kei heb ik een enquête afgenomen. Bijna identiek is het aantal respons van de ouders en de jongeren. 53% van de ouders heeft gereageerd. Dat is 1% meer dan de respons van de jongeren. Na het verzenden van 34 enquêtes kwamen 18 reacties binnen. Hieronder is een beschrijving te zien van de uitkomsten van de mening van de ouders. Ook zijn daaronder conclusies over dit onderdeel te vinden.

Thema 1 - Visie en beleid

Een meerderheid van 72% zegt door het visiedocument helder te hebben waar het jeugdwerk zich voor inzet. 78% zegt te denken dat het visiedocument goed gaat werken in de praktijk.

Thema 2 - Werkvormen en activiteiten

Het zou volgens 72% van de ouders goed zijn als er voor jongeren een 'eigen' dienst komt. Bijna alle respondenten (94%) geeft aan dat er een goede balans is tussen onderwijs en ontspanning binnen het jeugdwerk. Een grote meerderheid van 94% laat weten dat er voldoende rekening wordt gehouden met de jeugdcultuur.

Thema 3 - Jeugdleiders en toerusting

Een minderheid van 39% zou in de toekomst een rol als mentor willen vervullen voor de jeugdleiders. Dat zijn omgerekend 7 respondenten vanuit dit onderzoek.

Thema 4 - Relationeel jongerenwerk

Een meerderheid van 88 % wil zich niet inzetten voor activiteiten binnen het jeugdwerk. 72% van de respondenten zegt van het jeugdwerk meer op de hoogte gehouden te

“Ik ben erg blij met de enthousiaste jeugdleiders in de Kei”

willen blijven. Meer dan de helft (72%) zegt bereid te zijn gesprekken aan te willen gaan met jongeren over de keuze voor God. 100% van de ouders geeft aan zelf met kinderen te praten over geloof en ervaringen van kinderen binnen het jeugdwerk.

Thema 5 - Missionair jongerenwerk

Op de stellingen of de gemeente en/of het jeugdwerk naar buiten gericht zou zijn, reageert een grote meerderheid ontkennend. De gemeente is volgens 94% niet voldoende naar buiten gericht. Het jeugdwerk is volgens alle respondenten niet voldoende naar buiten gericht.

Thema 6 - Geestelijk klimaat

Alle respondenten geven aan verantwoordelijk te zijn voor de geloofsopvoeding van hun kinderen. 67% zegt het eens te zijn met de stelling dat jongeren aan het avondmaal gaan als ze de keuze voor God hebben gemaakt. 78% van zegt het eens te zijn dat jongeren zich laten dopen na de keuze voor God. 61% zegt dat jongeren ook kiezen voor de doop als ze kiezen voor het avondmaal.

Andere opmerkingen en ideeën van ouders

Ouders vinden de opzet van het jeugdwerk positief. Ze zeggen blij te zijn met het jeugdwerk en de enthousiaste jeugdleiders. Hun inzet door tijd, aandacht en creativiteit wordt gewaardeerd. Een andere ouder geeft aan dat het jeugdwerk nog wel kan groeien in enthousiasme over geloof en relatie met God. Meerdere ouders geven aan dat het

“Van elkaar kunnen we leren en groeien in geloof”

beter zou zijn voor de relaties van de jongeren in de kerk om elke week als celgroep samen te komen. Mede door de cultuur waarin we leven zou volgens een ouder, de betrokkenheid binnen de Kei versnipperen.

Er is behoefte onder de ouders aan meer continuïteit wat betreft de celgroepen. Ook wordt aangegeven dat de tijden waarop men samenkomt niet wenselijk is voor veel gezinnen. De zondag en de maaltijden zijn momenten die voor het gezin zijn gereserveerd. Het jeugdwerk zou daarmee in het vaarwater zitten van het gezin. Ook zijn er vragen over de tijden. De avonden zouden te laat afgelopen zijn. Er wordt gesproken over een idee om de celgroep op vrijdag plaats te laten vinden.

Sommige ouders vragen om meer afwisseling in sprekers in de zondagse diensten, zodat jongeren meer worden aangesproken. Volgens een ouder zou een ‘parallele dienst’ verfrissend kunnen werken. Anderen zeggen juist dat de normale diensten meer afgestemd zou moeten worden op de jongeren. Jongeren zouden hierbij meer betrokken kunnen worden door o.a. bijbellezing en in muziek. Ook wordt een idee geopperd voor een startweekend omdat dit de relaties zouden bevorderen. Het zou volgens ouders beter zijn als de jeugd niet te klein gehouden wordt en meer verantwoordelijkheid zou krijgen door taken te geven.

Er liggen kansen omdat er een visiedocument is zegt een ouder. Gods woord is krachtig om tot jongeren te spreken en hun hart aan te raken zegt een ander. Van elkaar kunnen we leren en groeien in geloof. Laten we ruimte geven aan de Heilige Geest. Meedoen aan missionaire activiteiten als YfC|Ede of andere organisaties zou gestimuleerd kunnen worden. Een ouder geeft aan dat jeugdwerk van de Kei gericht mag zijn op de eigen jeugd, als maar ruimte is en blijft voor jongeren van buiten de gemeente om te participeren in de activiteiten. Volgens sommige ouders zou er meer aandacht gegeven mogen worden aan de doop.

Conclusie enquête ouders

Hieronder worden de conclusies beschreven vanuit de uitkomsten van de enquêtes onder de ouders.

1. **Visie en beleid** → Volgens ouders gaat het visiedocument goed werken in de praktijk en geeft het helder weer, waar het jeugdwerk zich voor inzet.
2. **Werkvormen en activiteiten** → Er wordt voldoende rekening gehouden met de jeugdcultuur en er is een goede balans tussen onderwijs en ontspanning volgens de ouders. Ook zou 'parallele dienst' voor jongeren gewenst zijn.
3. **Jeugdleiders en toerusting** → Er zijn een aantal ouders die zich willen inzetten als mentor voor jeugdleiders.
4. **Relationeel jongerenwerk** → Onder de ouders is er weinig animo om zich in te willen zetten voor jeugdactiviteiten. Wel willen ouders meer betrokken worden bij het jeugdwerk. Veel ouders zijn ook bereid om gesprekken aan te gaan met jongeren over de keuze voor God. De meeste ouders praten met hun jongeren over geloof en hun ervaringen met het jeugdwerk.
5. **Missionair jongerenwerk** → Men vindt dat de gemeente niet teveel naar buiten is gericht, en het jeugdwerk helemaal niet teveel.
6. **Geestelijk klimaat** → Ouders weten zich verantwoordelijk voor de geloofsopvoeding van hun kinderen. Een meerderheid van de ouders ziet de keuze van jongeren voor God, voor het avondmaal en voor de doop synoniem aan elkaar.

4.4 Uitkomsten onderzoek jeugdleiders

Voor het onderzoeksgedeelte onder jeugdleiders is gebruik gemaakt van interviews en enquêtes. Hieronder is per deelthema te zien wat daar de uitkomsten van zijn. Daarnaast worden de conclusies van die uitkomsten beschreven. Bij de formulering van de eindconclusies in hoofdstuk 2 zijn ook deze uitkomsten meegenomen.

Thema 1 - Visie en beleid

89% van de respondenten onder jeugdleiders zegt door het visiedocument duidelijker te weten wat de rol is als jeugdleider. 63% zegt dat het document meer helderheid geeft over hoe men de jeugd geestelijk kan begeleiden. Alle jeugdleiders die hebben

gereageerd zijn er van overtuigd dat het visiedocument goed gaat werken in de praktijk. Over het algemeen zijn ze blij met het visiedocument. Vooral omdat het een heldere lijn geeft in het jeugdwerk, waardoor meer structuur ontstaat. Door sommigen wordt aangegeven dat er teveel onderwerpen zijn die men in een seizoen wil behandelen.

Thema 2 - Werkvormen en activiteiten

Allen geven aan dat ze voldoende rekening houden met de jeugdcultuur. 60% stimuleert de jongeren om de jeugddiensten van Studio 1 te bezoeken. 90% vindt dat er een goede balans is tussen onderwijs en ontspanning. Volgens 80% is er onvoldoende stimulans in de gemeente naar de jeugd om hun gaven en talenten te ontwikkelen. Er is een goede sfeer door het samen eten en de huiselijkheid in de celgroepen. Enkele leiders willen alleen maar celgroep draaien. Zij vinden het leuk om samen op pad te zijn met de jongeren. Er lijkt daarom behoefte te zijn aan het frequenter houden van die avonden, bijvoorbeeld elke week. Er zijn leiders die eigen ideeën in de praktijk brengen om betere relaties te krijgen.

Thema 3 - Jeugdleiders en toerusting

100% zegt het een beetje tot helemaal eens te zijn met de bereidheid om extra tijd te investeren in jongeren die leiding kunnen gaan nemen. 60% is het eens met de stelling dat er voldoende waardering wordt gegeven voor het werk wat gedaan wordt onder de jeugd. 100% van de respondenten zegt op hun plek te zijn als jeugdleider en hun gaven en talenten voldoende kwijt te kunnen. 40% staat open voor alle soorten toerusting die genoemd wordt. 30% wil voornamelijk toerusting ontvangen middels mentoraat in de gemeente, 20% door een externe organisatie en 10% zegt geen behoefte te hebben aan toerusting. Volgens de leiders is er te weinig communicatie, betrokkenheid, sturing, toerusting en feedback vanuit de gemeente. Door sommige leiders wordt LEF als positief ervaren. Anderen proberen eigen toerusting te vinden middels mentoraat en bijbelstudieavonden.

Thema 4 - Relationeel jongerenwerk

90% van de leiders zegt hun celgroepjongeren te stimuleren om met ouders in gesprek te gaan over geloof. 40% is het een beetje eens dat ouders voldoende worden betrokken bij het jeugdwerk. 60% is het daar een beetje tot helemaal mee oneens. Volgens de leiders hebben jongeren goede voorbeelden nodig die transparant in hun geloof staan. Ouders zijn verantwoordelijk voor de geloofsopvoeding, vinden de leiders. Er zijn te weinig contactmomenten met de jongeren zelf. Dit komt mede door het vele werk wat er bij komt kijken. Wel wordt de celgroep door de meeste leiders ervaren als een mogelijkheid om dieper contact te maken. Anderen vinden dat het contact veel te oppervlakkig blijft. Dat zou liggen aan het ongemak van de jongeren om zich kwetsbaar

“Ik krijg niet het gevoel dat ik veel heb ontwikkeld aan persoonlijke relaties met de jongeren”

op te stellen naar elkaar. Contact met volwassenen in de gemeente is een belangrijk aspect volgens de leiders.

Thema 5 - Missionair jongerenwerk

Niemand van de leiders vindt dat het jeugdwerk teveel naar buiten is gericht. 80% ziet mogelijkheden op missionair gebied die onvoldoende worden benut. 20% is het daarmee een beetje oneens. 10% is het een beetje eens dat er voldoende aandacht wordt besteed aan betrokkenheid bij zending binnen het jeugdwerk. 90% is het daarmee oneens. De vraag van leiders is of we als gemeente de jongeren wel genoeg laten zien wat voor tegenwicht we hebben te bieden aan wat de wereld aanbied. Er zou te weinig conflict zijn met de wereld, we bieden geen alternatief aan de jongeren.

33

Thema 6 - Geestelijk klimaat

De kern van het geloof is voor alle leiders duidelijk en de meeste van hen kunnen dit ook overdragen. 100% geeft aan dat tijdens de celgroep regelmatig de Bijbel open gaat en dat er wordt gebeden met de jongeren. Volgens de leiders zou er meer vurigheid en echtheid moeten komen in de gemeente. De vrijblijvendheid moet volgens hen worden tegengegaan door jongeren aan te spreken op hun verantwoordelijkheid. Ook kan men taken geven en ontplooiingskansen. Voor sommige leiders kost het werk geestelijk veel energie, maar het werk heeft over het algemeen een positieve invloed op hun persoonlijk geloof. Men zegt dat het geloof versterkt wordt en het meer gaat leven, ook al wordt men van tijd tot tijd bepaald bij eigen geloofsvragen en twijfels.

*“Dat jongeren
meer van Jezus
gaan zien en
Hem leren
kennen zoals Hij
echt is.”*

Andere opmerkingen jeugdleiders

Men heeft respect voor de toewijding van de jeugdoudste. Sommige leiders geven wel aan onduidelijkheid te ervaren bij zijn rol. Ook geeft men aan dat meer communicatie en betrokkenheid van hem verwacht wordt. Men vraagt zich af of de dingen die door de leiders worden aangegeven ook worden opgepakt. Binnen de eigen groepen van leiders

*“De kerk moet niet alleen maar een zondagse club zijn,
maar een (h)echte leefgemeenschap”*

wordt de samenwerking als goed ervaren. Ook is er veelal een goede verdeling van de taken in een team. Er wordt goed op elkaar ingespeeld. Jeugdleiders vragen zich af of de aanstaande gemeentesplitsing een bedreiging zal vormen voor het jeugdwerk. Alle doelgroepen zouden in de diensten een plek moeten hebben en moeten worden aangesproken.

Conclusies onderzoek onder jeugdleiders

Hieronder worden de conclusies beschreven vanuit de uitkomsten van enquêtes en interviews onder de jeugdleiders.

1. **Visie en beleid** → Visiedocument is verhelderend voor de rol van jeugdleiders. Ook grotendeels verhelderend voor het geestelijk begeleiden van jongeren. Jeugdleiders zijn positief over het document. Visie geeft heldere lijn en meer structuur.
2. **Werkvormen en activiteiten** → Door jeugdleiders wordt voldoende rekening gehouden met de jeugdcultuur. De helft van de jeugdleiders stimuleert jongeren om naar de Studio 1 te gaan. Een meerderheid vindt dat een goede balans aanwezig is tussen onderwijs en ontspanning. Er is onvoldoende stimulans voor jongeren om hun gaven en talenten te ontwikkelen. Celgroep wordt als positief ervaren.
3. **Jeugdleiders en toerusting** → Jeugdleiders zijn bereid om extra tijd te investeren voor toerusting van nieuwe leiders. Er wordt een gemiddelde score gegeven voor de waardering die wordt ontvangen voor hun inzet. De meeste leiders van nu zijn op hun plek en kunnen hun gaven en talenten voldoende kwijt. Er is behoefte onder de leiding aan toerusting op verschillende manieren. Ook is er meer betrokkenheid uit de gemeente nodig.
4. **Relationeel jongerenwerk** → De leiding stimuleert jongeren om met ouders te praten over geloof. Een meerderheid zegt dat ouders niet voldoende worden betrokken bij het jeugdwerk. Sommigen zouden voor de celgroep een frequentie hoger willen, omdat er nog onvoldoende gewerkt kan worden aan goede relaties.
5. **Missionair jongerenwerk** → Er wordt onvoldoende aandacht besteed volgens jeugdleiders aan zending binnen het jeugdwerk. De mogelijkheden op missionair gebied worden onvoldoende benut. Het jeugdwerk van de Kei is niet genoeg naar buiten gericht.
6. **Geestelijk klimaat** → Leiders zijn voldoende bekend met de kern van het evangelie en kunnen dat overdragen. Op celgroep avonden wordt regelmatig de Bijbel gelezen en gebeden met jongeren. Het werk kost leiders energie, maar geeft hun ook een levendig geloof. Vurigheid wordt door hen gemist in de gemeente.

Literatuurlijst

1. Baarda, D.B en M.P.M. de Goede, *Basisboek methoden en technieken - handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwantitatief onderzoek*. (Houten 2006 – vierde druk).
2. Bakker, H., *de weg van het wassende water* (Zoetermeer boekencentrum 2008)
3. Bonhoeffer, D., *Navolging* (Kampen 2006 uitgeverij Ten Have – derde druk)
4. Noorloos, M. *Leven uit de bron – via geloofsopbouw naar gemeenteopbouw* (Kampen 2003 KOK)
5. Bruine de, H., *Sleur die loslaten werd* - Interview met Peter Versteeg (Nederlands Dagblad bijlage NDzeven van 19 maart 2011)
6. Fields D., *Doelgericht Jongerenwerk* (Vaassen 2005 Medema)
7. Dijk- Groenenboer van, M., *Handboek jongeren en religie – katholieke, protestantse en islamitische jongeren in Nederland* (Almere 2010 Parthenon)
8. Herman Bijleveld 'kerkverlating NGK Houten'
9. Heijden van der, S., *Revisie- het geheim van succesvol missionair jeugdwerk vanuit de kerk* (Kampen 2003 KOK)
10. Heijden van der, S., *Op kousenvoeten de kerk uit- over jongeren en hun betrokkenheid bij de kerk* (Zeist juni 2006)
11. 't Veld, T., *De kerk als moeder – Kerken en geloofsgemeenschappen in Ede in de twintigste eeuw – deel III-b: Baptistengemeente Ede* (Groot Ammers 2009 vd Perk)
12. Dekker, dr. G., en Stoffels, dr. H. C., *Godsdienst en samenleving – een introductie in de godsdienstsociologie* (Kampen 2001 KOK)
13. Wit, de J., e.a. *Psychologie van de adolescentie* (Baarn herziene druk 1995 HBuitgevers)

Andere bronnen

14. Bijbelboek Mattheüs - *de Bergrede en de Grote Opdracht*.
15. Interview Sabine van der Heijden als docent Jeugdwerk ETH
16. Algemeen beleid baptistengemeente de Kei, missie en waarden 2007
17. Implementatie doelstellingen PowerPoint februari 2008
18. Visie kinderwerk en kinderdiensten 2008
19. Draaiboek kinderwerk 2010
20. Quicksan YfC|Unie januari 2011
21. Inventarisatie jeugdwerk de Kei maart 2011
22. Visiedocument jeugdwerk de Kei – maart 2011
23. Voorstel raad 'parallele dienst' maart 2011
24. Profiel of vacature toekomstig jeugdwerker
25. Statuten en richtlijnen gemeente de Kei, vernieuwde versie mei 2011

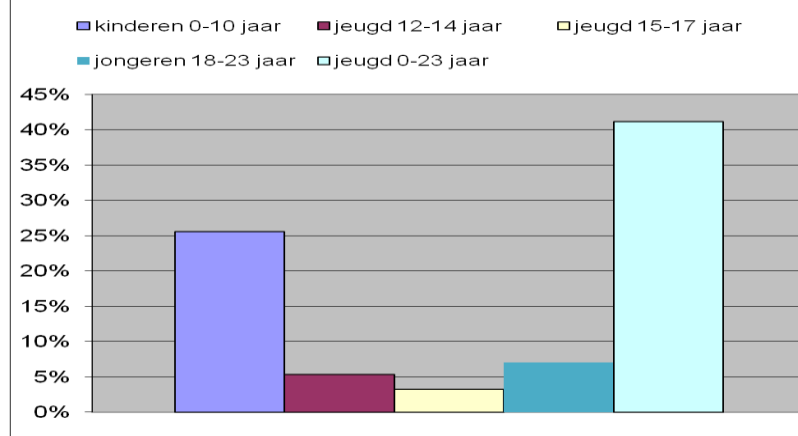
Bijlagen

Bijlage 1 –	Inventarisatie kinder- en jeugdwerk.....	pag. 37
Bijlage 2 –	Uitkomsten enquête jongeren.....	pag. 39
Bijlage 3 –	Uitkomsten enquête ouders.....	pag. 42
Bijlage 4 –	Uitkomsten enquête jeugdleiders.....	pag. 45
Bijlage 5 –	Excurs randkerkelijkheid en kerkverlating.....	pag. 48
Bijlage 6 –	Vragenlijst voor interview jeugdleiders.....	pag. 51
Bijlage 7 –	Algemeen beleid gemeente de Kei.....	pag. 52
Bijlage 8 –	Visie kinderwerk de Kei.....	pag. 55
Bijlage 9 –	Visie jeugdwerk de Kei.....	pag. 56
Bijlage 10 –	Vacature / profiel toekomstige jongerenwerker.....	pag. 63

Bijlage 1 – Inventarisatie kinder- en jeugdwerk

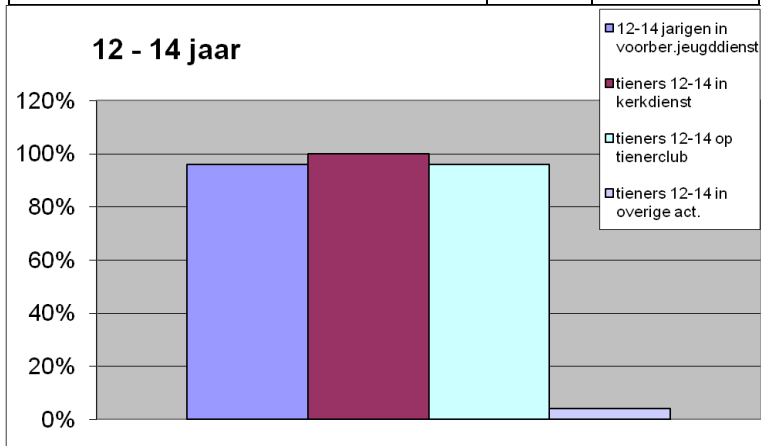
Tabel en grafiek 1 -- Percentage kinder- en jeugdwerk t.o.v. totaal van gemeente.

Beschrijving	aantal	percentage
Totaal aantal mensen ingeschreven in de Kei	469	100 %
Leeftijd 0 – 11 jaar ingeschreven	120	26 %
Leeftijd 12 – 14 jaar ingeschreven	25	5 %
Leeftijd 15 – 17 jaar ingeschreven	15	3 %
Leeftijd 18 – 23 jaar ingeschreven	33	7 %
Totaal ingeschreven 0 – 23 jaar	193	41 %
Totaal ingeschreven 12 – 23 jaar	73	18 %

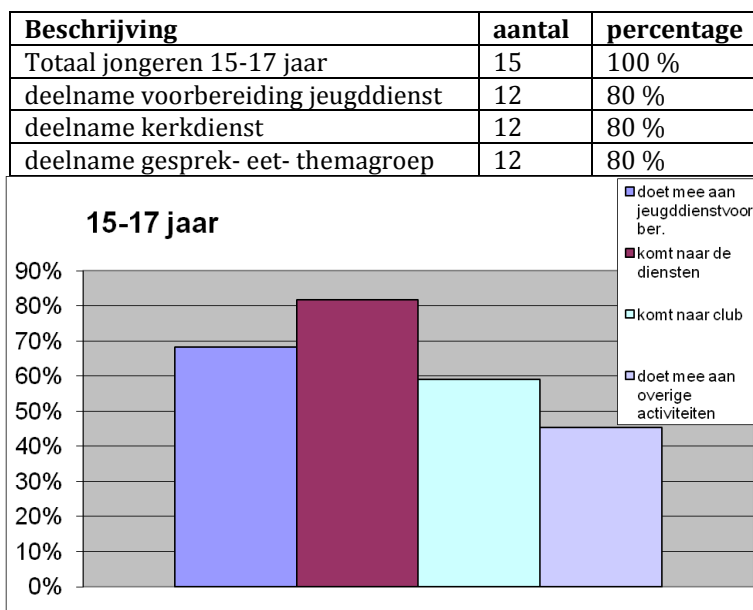

Tabel en grafiek 2 -- Deelname activiteiten door tieners 12 – 14 jaar.

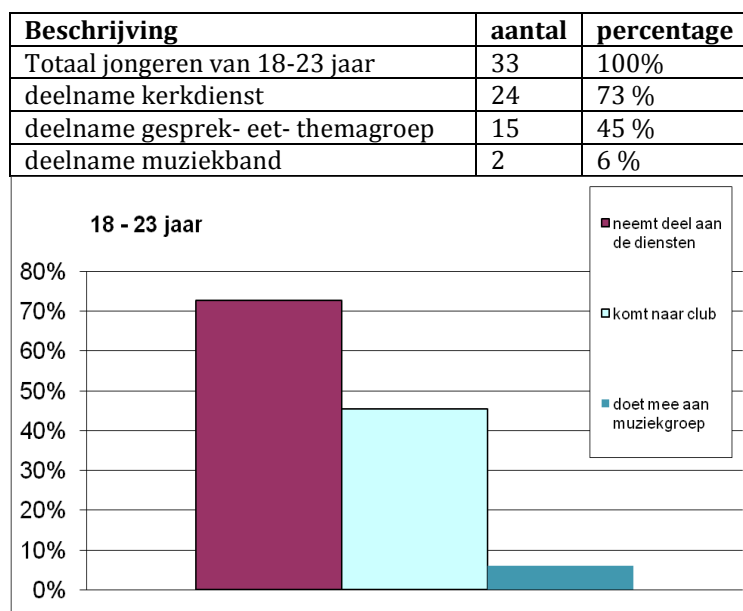
Beschrijving	aantal	percentage
Totaal tieners 12-14 jaar	25	100%
Deelname voorbereiding jeugddienst	24	96 %
Deelname kerkdienst	25	100 %
Deelname celgroep	24	96 %
Deelname aan muziekgroep	1	4 %

Tabel en Grafiek 3 -- Deelname activiteiten door jongeren 15 - 17 jaar.

Tabel en grafiek 4 -- Deelname activiteiten door jongeren 18 - 23 jaar.

Bijlage 2 – Enquête jongeren

Thema 1 - Visie en beleid

Vraag 1	Ik weet wat de visie / droom is voor het jeugdwerk in de Kei	Score
ja		4 (14.81 %)
een beetje		10(37.04%)
nee		13(48.15%)

Thema 2 - Werkvormen en activiteiten

Vraag 2	Ik bezoek de studio 1 diensten in Ede	Score
altijd		10(37.04%)
vaak		3 (11.11 %)
soms		4 (14.81 %)
nooit		10(37.04%)

Vraag 3	In de Kei wordt er voldoende rekening gehouden met de jongerencultuur	Score
Helemaal eens		6 (22.22 %)
Beetje eens		12 (44.44%)
Beetje oneens		7 (25.93 %)
Helemaal oneens		2 (7.41 %)

Vraag 4	In de celgroep hebben we goede afwisseling tussen ontspanning en leren over God	Score
Helemaal eens		18 (66.67 %)
Beetje eens		8 (29.63 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		1 (3.7 %)

Vraag 5	Ik wil dat er een eigen dienst voor jongeren komt in de Kei tijdens de zondagse eredienst	Score
Helemaal eens		9 (33.33 %)
Beetje eens		8 (29.63 %)
Beetje oneens		3 (11.11 %)
Helemaal oneens		7 (25.93 %)

Vraag 6	Door het jeugdwerk van de Kei leer ik steeds meer over God	Score
Helemaal eens		12 (46.15 %)
Beetje eens		12 (46.15 %)
Beetje oneens		1 (3.85 %)
Helemaal oneens		1 (3.85 %)

Thema 3 - Jeugdleiders en toerusting

Vraag 7	Ik wil later zelf jeugdleider worden	Score
Helemaal eens		1 (3.7 %)
Beetje eens		6 (22.22 %)
Beetje oneens		11 (40.74 %)
Helemaal oneens		9 (33.33 %)

Vraag 8	Door het jeugdwerk van de Kei weet ik beter wat mijn gaven en talenten zijn	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		8 (30.77 %)
Beetje oneens		12 (46.15 %)
Helemaal oneens		6 (23.08 %)

Thema 4 - Relationeel jongerenwerk

Vraag 9	Ik zou meer contact willen met ouders in onze gemeente	Score
Helemaal eens		1 (3.7 %)
Beetje eens		7 (25.93 %)
Beetje oneens		11 (40.74 %)
Helemaal oneens		8 (29.63 %)

Vraag 10	Door de celgroep voel ik mij meer verbonden met de Kei	Score
Helemaal eens		1 (3.85 %)
Beetje eens		13 (50 %)
Beetje oneens		7 (26.92 %)
Helemaal oneens		5 (19.23 %)

Vraag 11	Als ik vragen heb over het geloof dan ga ik naar mijn jeugdleider	Score
Helemaal eens		1 (3.7 %)
Beetje eens		10 (37.04 %)
Beetje oneens		8 (29.63 %)
Helemaal oneens		8 (29.63 %)

Vraag 12	Als ik vragen heb over het geloof kan ik bij mijn ouders terecht	Score
Helemaal eens		14 (51.85 %)
Beetje eens		8 (29.63 %)
Beetje oneens		4 (14.81 %)
Helemaal oneens		1 (3.7 %)

Thema 5 - Missionair jongerenwerk

Vraag 13	Ik neem weleens mijn vrienden mee naar de celgroep of de jeugddiensten	Score
Helemaal eens		2 (7.69 %)
Beetje eens		6 (23.08 %)
Beetje oneens		3 (11.54 %)
Helemaal oneens		15 (57.69 %)

Vraag 14	De Kei is teveel naar binnen gericht	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		14 (51.85 %)
Beetje oneens		12 (44.44 %)
Helemaal oneens		1 (3.7 %)

Thema 6 - Geestelijk klimaat

Vraag 15	Ik zou wel meer willen weten over de doop	Score
Helemaal eens		5 (18.52 %)
Beetje eens		13 (48.15 %)
Beetje oneens		7 (25.93 %)
Helemaal oneens		2 (7.41 %)

Vraag 16	Als ik kies voor God ga ik aan het avondmaal	Score
Helemaal eens		9 (33.33 %)
Beetje eens		9 (33.33 %)
Beetje oneens		7 (25.93 %)
Helemaal oneens		2 (7.41 %)

Vraag 17	Als ik aan het avondmaal ga, laat ik mij ook dopen	Score
Helemaal eens		6 (22.22 %)
Beetje eens		10 (37.04 %)
Beetje oneens		6 (22.22 %)
Helemaal oneens		5 (18.52 %)

Vraag 18	Door het jeugdwerk van de Kei weet ik precies wat het evangelie is.	Score
Helemaal eens		2 (7.69 %)
Beetje eens		10 (38.46 %)
Beetje oneens		11 (42.31 %)
Helemaal oneens		3 (11.54 %)

Bijlage 3 – Enquête ouders

Thema 1 - Visie en beleid

vraag 1	Door het visiedocument heb ik helder waar het jeugdwerk zich voor inzet.	Score
Helemaal eens		8 (44.44 %)
Beetje eens		5 (27.78 %)
Beetje oneens		3 (16.67 %)
Helemaal oneens		2 (11.11 %)

Vraag 2	Ik denk dat het visiedocument goed gaat werken in de praktijk.	Score
Helemaal eens		5 (27.78 %)
Beetje eens		9 (50 %)
Beetje oneens		3 (16.67 %)
Helemaal oneens		1 (5.56 %)

Thema 2 - Werkvormen en activiteiten

Vraag 3	Het is goed als voor jongeren een 'eigen' dienst komt, tijdens de gewone dienst.	Score
Helemaal eens		2 (11.11 %)
Beetje eens		11(61.11%)
Beetje oneens		2 (11.11 %)
Helemaal oneens		3 (16.67 %)

Vraag 4	Binnen het jeugdwerk is er een goede balans tussen onderwijs en ontspanning	Score
Helemaal eens		9 (50 %)
Beetje eens		8 (44.44 %)
Beetje oneens		1 (5.56 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 5	Binnen het jeugdwerk wordt voldoende rekening gehouden met de jeugdcultuur.	Score
Helemaal eens		6 (33.33 %)
Beetje eens		11 (61.11%)
Beetje oneens		1 (5.56 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Thema 3 - Jeugdleiders en toerusting

Vraag 6	Als ouder zou ik in de toekomst een rol als mentor willen vervullen voor jeugdleiders.	Score
Helemaal eens		3 (16.67 %)
Beetje eens		4 (22.22 %)
Beetje oneens		6 (33.33 %)
Helemaal oneens		5 (27.78 %)

Thema 4 - Relationeel jongerenwerk

43

Vraag 7	Ik wil me in de toekomst inzetten voor activiteiten binnen het jeugdwerk.	Score
Helemaal eens		1 (5.88 %)
Beetje eens		1 (5.88 %)
Beetje oneens		9 (52.94 %)
Helemaal oneens		6 (35.29 %)

Vraag 8	Als ouder wil ik meer betrokken worden bij het jeugdwerk	Score
Helemaal eens		2 (11.11 %)
Beetje eens		10 (55.56 %)
Beetje oneens		5 (27.78 %)
Helemaal oneens		1 (5.56 %)

Vraag 9	Ik ben bereid om gesprekken aan te gaan met jeugd over de keuze voor God	Score
Helemaal eens		6 (33.33 %)
Beetje eens		7 (38.89 %)
Beetje oneens		2 (11.11 %)
Helemaal oneens		3 (16.67 %)

Vraag 10	Ik praat zelf met mijn kinderen over geloof en hun ervaringen met het jeugdwerk.	Score
Helemaal eens		13 (72.22 %)
Beetje eens		5 (27.78 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Thema 5 - Missionair jongerenwerk

Vraag 11	Onze gemeente is teveel naar buiten gericht	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		1 (5.56 %)
Beetje oneens		10 (55.56 %)
Helemaal oneens		7 (38.89 %)

Vraag 12	Ons jeugdwerk is teveel naar buiten gericht	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		0 (0 %)
Beetje oneens		7 (38.89 %)
Helemaal oneens		11(61.11%)

Thema 6 - Geestelijk klimaat

Vraag 13	Keuze van jongeren voor God betekent dat ze ook deelnemen aan het avondmaal.	Score
Helemaal eens		7 (38.89 %)
Beetje eens		5 (27.78 %)
Beetje oneens		3 (16.67 %)
Helemaal oneens		3 (16.67 %)

Vraag 14	De keuze van jongeren voor God betekent dat ze zich ook willen laten dopen.	Score
Helemaal eens		5 (27.78 %)
Beetje eens		9 (50 %)
Beetje oneens		2 (11.11 %)
Helemaal oneens		2 (11.11 %)

Vraag 15	Keuze voor jongeren voor deelname aan avondmaal, betekent dat ze zich laten dopen.	Score
Helemaal eens		3 (16.67 %)
Beetje eens		8 (44.44 %)
Beetje oneens		2 (11.11 %)
Helemaal oneens		5 (27.78 %)

Vraag 16	Als ouder ben ik verantwoordelijk voor de geloofsopvoeding van mijn kind	Score
Helemaal eens		17(94.44%)
Beetje eens		1 (5.56 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Bijlage 4 – Enquête jeugdleiders

Thema 1 - Visie en beleid

Vraag 1	Door het visiedocument weet ik duidelijk wat mijn rol is als jeugdleider	Score
Helemaal eens		2 (22.22 %)
Beetje eens		6 (66.67 %)
Beetje oneens		1 (11.11 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 2	Het visiedocument geeft meer helderheid over hoe ik de jongeren geestelijk kan begeleiden	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		5 (62.5 %)
Beetje oneens		3 (37.5 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 3	Het visiedocument gaat in de praktijk goed werken	Score
Helemaal eens		2 (22.22 %)
Beetje eens		7 (77.78 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Thema 2 - Werkvormen en activiteiten

Vraag 4	Als jeugdleider houd ik voldoende rekening met de jongerencultuur	Score
Helemaal eens		6 (66.67 %)
Beetje eens		3 (33.33 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 5	Ik stimuleer de tieners/jongeren om naar de studio 1 diensten te gaan	Score
Helemaal eens		4 (40 %)
Beetje eens		2 (20 %)
Beetje oneens		2 (20 %)
Helemaal oneens		2 (20 %)

Vraag 6	Er is een goede balans binnen het jeugdwerk tussen ontspanning en onderwijs	Score
Helemaal eens		4 (40 %)
Beetje eens		5 (50 %)
Beetje oneens		1 (10 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 7	Er is voldoende stimulans naar de jeugd toe om hun gaven en talenten te ontwikkelen	Score
Helemaal eens		1 (10 %)
Beetje eens		1 (10 %)
Beetje oneens		7 (70 %)
Helemaal oneens		1 (10 %)

Thema 3 - Jeugdleiders en toerusting

Vraag 8	Ik ben bereid om extra tijd te investeren in jongeren die leiding kunnen gaan nemen	Score
Helemaal eens		3 (30 %)
Beetje eens		7 (70 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 9	Ik krijg voldoende waardering voor mijn werk als jeugdleider vanuit de gemeente	Score
Helemaal eens		2 (20 %)
Beetje eens		4 (40 %)
Beetje oneens		3 (30 %)
Helemaal oneens		1 (10 %)

Vraag 10	Als jeugdleider ben ik op mijn plek en kan ik mijn gaven en talenten voldoende kwijt	Score
Helemaal eens		5 (50 %)
Beetje eens		5 (50 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 11	Ik wil als jeugdleider toerusting ontvangen op de volgende manieren:	Score
Mentoraat in de gemeente		3 (30 %)
Toerusting ext. organisatie		2 (20 %)
Studiedag over jeugdwerk		0 (0 %)
Allemaal		4 (40 %)
Geen toerusting		1 (10 %)

Thema 4 - Relationeel jongerenwerk

Vraag 12	Als jeugdleider stimuleer ik de jongeren van mijn celgroep om met ouders over geloof te praten	Score
Helemaal eens		5 (50 %)
Beetje eens		4 (40 %)
Beetje oneens		1 (10 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 13	Ik vind dat ouders voldoende worden betrokken bij het jeugdwerk	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		4 (40 %)
Beetje oneens		4 (40 %)
Helemaal oneens		2 (20 %)

Thema 5 - Missionair jongerenwerk

Vraag 14	Het jeugdwerk is teveel naar buiten gericht	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		0 (0 %)
Beetje oneens		3 (30 %)
Helemaal oneens		7 (70 %)

Vraag 15	Ik zie mogelijkheden op missionair gebied die nog onvoldoende worden benut	Score
Helemaal eens		7 (70 %)
Beetje eens		1 (10 %)
Beetje oneens		2 (20 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 16	Binnen het jeugdwerk besteden we voldoende aandacht aan betrokkenheid bij zending	Score
Helemaal eens		0 (0 %)
Beetje eens		1 (10 %)
Beetje oneens		3 (30 %)
Helemaal oneens		6 (60 %)

Thema 6 - Geestelijk klimaat

Vraag 17	Als jeugdleider weet ik wat de kern van het geloof is en kan ik dat ook uitleggen	Score
Helemaal eens		6 (60 %)
Beetje eens		4 (40 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Vraag 18	Tijdens de celgroep avonden gaat regelmatig de Bijbel open en bidden we met de jongeren	Score
Helemaal eens		8 (80 %)
Beetje eens		2 (20 %)
Beetje oneens		0 (0 %)
Helemaal oneens		0 (0 %)

Bijlage 5 Excurs - randkerkelijkheid en kerkverlating

In Baptistengemeente de Kei lijkt sprake te zijn van kerkverlating onder jongeren. Uit een stuk van de gemeentevergadering van 2 juni 2010 blijkt dat de gemeente niet duidelijk heeft wat de jongeren verder met de kerk willen/moeten. De vraag die daarbij past is wat de gemeente met deze jongeren wil. Het zou hierbij gaan om een groeiende groep van ongeveer 20 jongeren. In deze excurs komen verschillende auteurs en onderzoekers naar voren met hun kijk op dit onderwerp. We verdiepen ons op deze manier in dit relevante thema, waar ook de Kei mee te maken heeft.

Processen

Kerkverlating is iets wat in alle kerken in Nederland voorkomt. Zowel onder jongeren als onder ouderen⁴⁹. Het is een oud verschijnsel omdat het 30 jaar geleden ook al voorkwam. De klachten die de kerk toen kreeg waren niet anders dan nu. Van Dijk-Groeneboer beschrijft in haar handboek jongeren & religie dat momenteel 40% van de Nederlanders en 30 % van de jongeren, zich als lid van een kerk of godsdienstige groepering beschouwt⁵⁰. Dekker heeft het over drie processen van secularisatie: (1) de afname van religie als vermindering van godsdienstigheid van mensen, (2) de terugdringing van religie uit de samenleving naar het privédomein en (3) de inhoudelijke aanpassing van de religie⁵¹.

Met het gebruik van de begrippen kerkverlating, ontkerkelijking of buitenkerkelijkheid gaat men er vanuit dat kerkelijkheid de 'normale' situatie is. Het niet lid zijn van een kerk is daarmee opvallend en vraagt om nadere bestudering. Vanuit de godsdienstige en kerkelijke situatie is dat wel begrijpelijk, maar het is de vraag of het nog langer gerechtvaardigd is. We komen als kerk in een situatie terecht, waarbij het niet de buitenkerkelijkheid is die om verklaring vraagt, maar de kerkelijkheid⁵². Ontkerkelijking is volgens Dekker een complex verschijnsel. De term wijst op het proces van losser worden van de band met de kerk. Op verschillende manieren voltrekt zich dat proces. (1) door het beëindigen van het lidmaatschap, (2) een geringere participatie aan het kerkelijke leven en (3) minder sterke betrokkenheid op datgene wat de kerk voorstaat qua boodschap.

Onderzoeken

Er zijn verschillende mensen die zich bezig hebben gehouden met onderzoek naar kerkverlating onder jongeren. Een recent onderzoek is door H. Bijleveld in 2007 uitgevoerd in de Nederlands Gereformeerde Kerk in Houten. Bijleveld beschrijft als samenvatting, drie belangrijkste redenen van kerkverlating: (1) jongeren verlaten de kerk omdat zij zich er niet thuis voelen, (2) omdat hun ouders ook niet meer naar de

⁴⁹ van Dijk-Groeneboer, M. red. *Handboek jongeren en religie* blz.14

⁵⁰ van Dijk-Groeneboer, M. red. *Handboek jongeren en religie* blz.37

⁵¹ Dekker G. en Stoffels H.C., *Godsdienst en Samenleving - een introductie in de godsdienstsociologie* - hoofdstuk 7

⁵² Dekker G. en Stoffels H.C., *Godsdienst en Samenleving - een introductie in de godsdienstsociologie* blz. 139

kerk gaan en (3) omdat jongeren eigenlijk nooit echt vertrouwd zijn geraakt met de kerk⁵³. In zijn conclusie op de vraag waarom jongeren de kerk verlaten, laat Bijleveld zien dat tweederde van de jongeren een sociale reden geeft waarom ze de kerk verlaten. Uit zijn onderzoek blijkt ook dat voor jongeren 'kerk' en 'geloof' twee gescheiden onderwerpen lijken te zijn. Blijkbaar ligt er voor jongeren niet een zodanig sterk verband tussen deze twee begrippen⁵⁴.

Een ander recent onderzoek naar de betrokkenheid van jongeren bij de kerk is uitgevoerd in de eerste helft van 2006. Dit onderzoek is gehouden door studenten van Bijbelschool de Wittenberg. Dit onderzoek is gebaseerd op gegevens van 131 kerken (PKN, Reformatorisch en Evangelisch) in Nederland. De hoofdconclusies van dit onderzoek zijn⁵⁵:

1. Kerken zijn slecht op de hoogte van eigen ledenaantallen en participatie door jongeren. Kerken hebben daar vaak geen cijfers van.
2. Kerken bereiken nog geen 10% van de jongeren in Nederland.
- 2.a. Aantal jongeren in de kerk versus aantal jongeren in totaal in Nederland: 16% van de jongeren tussen de 12 – 25 jaar is lid van een protestantse kerk.
- 2.b. Participatie van jongeren: Een deel van de jongeren bezoekt geen kerkdiensten, maar participeert wel in andere kerkelijke activiteiten. Dit verschilt per kerktype.
- 2.c. Van de tien betrokken jongeren bij de kerk verdwijnen vier tussen hun 12e en 25e jaar. Dit zijn in concrete aantallen ongeveer 90 jongeren per week.

Volgens van der Heijden gingen kerkmensen zich in de jaren '60 en '70 afzetten tegen de kerk als instituut. Mensen gingen meer individuele keuzes maken. Op dit moment is er volgens haar en andere kenners, een stabilisatie te zien in kerkverlating. De ouders van de tieners van nu hebben vroeger de kerk verlaten. Mensen die 'achtergebleven' zijn zitten daarom bewuster in de kerk. De bodem van kerkverlating lijkt daarom volgens sommigen in zicht te zijn⁵⁶. Volgens van Dijk-Groeneboer blijft er tot nu toe nog een religieus landschap bestaan, maar veel jongeren hebben de kerk de rug toegekeerd. De mate van kerkelijkheid onder de jongste generatie, wordt op den duur waarschijnlijk maatgevend voor de mate van kerkelijkheid onder de hele bevolking⁵⁷.

Stellingen

Een aantal opmerkelijke stellingen noemt Marius Noorloos in zijn boek 'Leven uit de Bron': (1) 'randkerkelijkheid is veel omvangrijker, gecompliceerder en riskanter dan vaak wordt vermoed', (2) het voorkomen en tegengaan van randkerkelijkheid betekend

⁵³ Bijleveld H., *Kerkverlating onder jongeren* blz. 8

⁵⁴ Bijleveld H., *Kerkverlating onder jongeren* blz. 23

⁵⁵ *Op kousenvoeten de kerk uit* - onderzoek naar betrokkenheid van jongeren bij de kerk blz. 7-12

⁵⁶ Bron interview met Sabine van der Heijden als docent jeugdwerk ETH.

⁵⁷ van Dijk-Groeneboer M. red., *Handboek jongeren en religie* blz.33

niet allereerst aandacht besteden aan organisatie, structuur en methode, maar aan spiritualiteit en (3) omdat jongeren door randkerkelijkheid extra worden bedreigd, behoord de kerk aan hen extra aandacht te besteden⁵⁸.

Versteeg

In het Nederlands Dagblad van 19 maart 2011 is een artikel te lezen over Peter Versteeg. Een hervormde jongen die inmiddels 42 jaar is, raakte via een evangelische omweg het geloof kwijt. Versteeg is religieonderzoeker en wordt in het artikel aangehaald als ‘een gezicht bij kerkverlating’. Hij richt zich in zijn studies op het verband tussen secularisatie en religieuze vernieuwing. Secularisatie is volgens Versteeg niet zozeer het verdwijnen van religie, maar van autoriteit, ook in de kerk. Het is onbehagen over instituties. De band met de traditie wordt volgens hem losser, en waarden gaan veranderen. Hij zegt: *“Het individu kiest uit talloze mogelijkheden; het verlangen naar religie is sterk gesubjectieerd. Het besef dat jou als mens iets wordt aangezegd vanuit een andere werkelijkheid, door God, is ver weg”*. Over kerkdiensten zegt Versteeg: *“Veel liturgie heeft te maken met het oproepen van een gevoel. Je voelt je op je gemak bij mensen die hetzelfde mooi vinden als jij. Dat heeft te maken met belonging (erbij horen). In het pluriforme kerkelijke landschap zijn liturgische vormen vooral belangrijk om je te onderscheiden”*⁵⁹.

Samenvatting

Kerkverlating is net als randkerkelijkheid een oud begrip. Het is een complex verschijnsel waarbij verschillende processen een rol spelen. Alle auteurs zijn het er over eens dat de oorzaak voor secularisatie meervoudig is.

Jongeren worden meer bedreigd door randkerkelijkheid en kerkverlating dan ouderen. Daarom moeten kerken zich op een intensieve manier met deze doelgroep bezig houden. De hoeveelheid jongeren die in de toekomst betrokken zijn bij de kerk, staat gelijk aan de hoeveelheid mensen onder de hele bevolking die betrokken zijn bij de kerk. Het is nodig dat kerken zich toelagen op spiritualiteit om een levende kerk te blijven.

Als we kijken naar de gehouden inventarisatie onder het jeugdwerk van de Kei, mogen we constateren dat de opkomst en participatie hoog te noemen is⁶⁰. Van de in totaal 73 mensen tussen de 12 en 23 jaar in de gemeente, bezoekt 84% kerkdiensten en 70% de celgroepen. Te zien is dat vanaf de leeftijd van 15 jaar, de participatie op kerkelijke activiteiten iets afneemt. Vanaf de leeftijd van 18 jaar is een stroomversnelling zichtbaar van de afname. Toch is daarmee niet met zekerheid te zeggen dat er in alle gevallen sprake is van kerkverlating. Om hierover concretere uitspraken te doen zal per jongere gekeken moeten worden wat de reden is van het minder betrokken worden. Het is goed mogelijk dat sprake is van overgang naar een andere gemeente, of binding aan jeugdwerk van een andere gemeente.

⁵⁸ Noorloos, M. *Leven uit de bron - via geloofsopbouw naar gemeenteopbouw* blz. 140-142

⁵⁹ De Bruine H., *Sleur die loslaten werd* - Interview met Peter Versteeg in het Nederlands Dagblad.

⁶⁰ Zie hoofdstuk 4.5. voor een inventarisatie onder het jeugdwerk van de Kei.

Bijlage 6 – Vragenlijst voor interview jeugdleiders

Hoe lang ben je bij het jeugdwerk betrokken?

Vind je dat je voldoende toerusting ontvangt voor je rol als jeugdleider?

Wat zijn volgens jou de sterke en zwakke kanten van het jeugdwerk?

51

Wat vind je ervan om de celgroep te leiden?

Hoe kijk jij aan tegen jongeren en het geloof?

Wie is er volgens jouw hoofdverantwoordelijk voor het geloof van de jongeren?

Hoe heeft het jongerenwerk je persoonlijk geloof beïnvloed?

Wat vind je van de samenwerking/communicatie met de jeugdleiders en jeugdoudste?

Hoe ervaar je jouw relatie met de jongeren zelf?

Hoe zie jij de toekomst van het jeugdwerk van de Kei voor je?

Wat zou er volgens jouw dringend moeten veranderen?

Wat vind jij het belangrijkste aspect van het jeugdwerk?

Bijlage 7 – Algemeen beleid en visie baptistengemeente de Kei

Missie

Baptistengemeente Ede de Kei

God
elkaar
naaste

- Jezus volgen
- elkaar dienen
- het evangelie delen

Doelstellingen

Baptistengemeente Ede de Kei

- A. Wij volgen de Heer Jezus Christus en strekken ons uit naar geestelijke groei in onze relatie met God.
- B. Wij dienen elkaar met onze liefde en met de gaven die de Heilige Geest geeft.
- C. Wij delen het evangelie van de Heer Jezus Christus met onze naaste in woord en daad.

Waarden

Baptistengemeente Ede de Kei

Onze relatie met God

Toegewijd

Wij willen Jezus, die in Zijn liefde en genade voor ons Zijn leven gaf, volgen en dienen en God de Vader verheerlijken in alles wat wij zijn en wat wij doen.

Afhankelijk

Wij zijn als ranken aan de wijnstok afhankelijk van wat Jezus in en door ons doet. Wij leven vanuit de realiteit van Jezus' woord: 'Zonder Mij kun je niets doen.' Door bijbel te lezen en te bidden voedt de Heer ons en door de kracht van de Heilige Geest leidt Hij ons.

Onze relatie met elkaar

Verbonden

Wij beleven onze verbondenheid als gezin door zorg te hebben voor elkaar en uit liefde naar elkaar om te zien. Voor ieder die zich met de gemeente verbindt, is een plek en taak. De taken voeren wij gavengericht uit.

Eensgezind

Wij willen samen één zijn in de Heer. In zijn kruis en opstanding vinden we samen de gemeenschap in Hem. Wij maken onderscheid tussen hoofd- en bijzaken, tussen de kern en de rand. In de bijzaken geven we elkaar vrijheid van denken en ervaren, als we elkaar telkens maar vinden in de hoofdzaak.

Onze relatie met onze naaste

Getuigend

Wij verlangen ernaar de boodschap van liefde, genade en gerechtigheid op een aansprekende wijze uit te dragen in woord en daad.

Gastvrij

Wij verlangen ernaar een herbergzame gemeente te zijn, zodat anderen Jezus' liefde kunnen leren kennen.

De Baptistengemeente Ede - de Kei herkent zich in het beeld van een gezin, waarin we samen ervaren kinderen van de hemelse Vader te zijn. Het gezin vindt zijn oorsprong in het sterven en de opstanding van de Heer Jezus Christus. Wij zijn daardoor als broers en zusters met een bloedband aan elkaar verbonden. Wij vinden het belangrijk dat iedereen er bij hoort en dat er voor iedereen aandacht en ruimte is binnen het gezin.

Dit gezin wil open zijn naar buiten. Gastvrijheid is een kenmerk van ons gezinsleven. Wij willen dat mensen zich bij ons thuis voelen, tot Jezus kunnen komen en keuzes maken. In dat alles willen we Hem samen verheerlijken met onze handen, voeten en stem en tot zegen van elkaar en anderen zijn.

In dat gezin missen we gezinsleden die een eigen weg zijn gegaan, uit het zicht van de gemeente zijn geraakt en mogelijk ook bij de Heer vandaan zijn gegroeid. Wij willen deze vermiste gezinsleden bewegen de weg naar huis te zoeken.

Wij zien het als een Bijbelse opdracht om het evangelie uit te dragen en om nieuwe gezinsleden toe te voegen aan het gezin van God de Vader. We vinden het daarin belangrijk dienstbaar te zijn aan de samenleving.

Wij willen groeien in liefde en waarheid. Daarom vinden wij Bijbelgetrouw onderwijs belangrijk en stimuleren bij elkaar navolging en discipelschap.

Gemeente zijn we samen:

1. Als gezinsleden zijn wij verschillend. Wij ervaren dat niet als een gebrek van de gemeente, maar als een verrijking, want wij vullen elkaar aan in onze diversiteit.
2. Er is ook een grote verscheidenheid in gaven en bedieningen. Wij dienen elkaar met de gaven waarmee de Heer ons heeft toegerust.
3. Als gezin komen wij in het groot in de diensten samen, maar ook in het klein in de kringen. Het kringenwerk is een vorm van bijzondere zorg en aandacht voor elkaar.
4. In het gezin worden alle belangrijke beslissingen in het gezinsberaad genomen en is ieder medeverantwoordelijk voor het geheel van besluitvorming en uitvoering.
5. Wij kiezen uit ons midden onze leiders die ons dienen in herderschap en effectief leidinggeven.
6. Wij verlangen te groeien in aantal, maar zullen niet schromen om ter wille van het gezinskarakter van de gemeente, over te gaan tot het stichten van nieuwe gemeenten.

Uitgangspunten, waarden en normen

Als gemeente willen we in het verwezenlijken van onze missie laten leiden door *uitgangspunten, waarden en normen*.

- **Uitgangspunten**

De uitgangspunten van de gemeente zijn de grondslagen van wat de gemeente gelooft en denkt, en van waaruit zij handelt.

De uitgangspunten zijn vastgelegd in de statuten van de gemeente.

- **Waarden**

De waarden vormen een apart document. Hierin zijn richtinggevende Bijbelse criteria of standaards geformuleerd, die het eigen karakter van de gemeente weerspiegelen, aangeven welke accenten zij willen plaatsen en geven richting aan hoe wij onze missie en doelstellingen willen bereiken.

- **Normen**

De normen zijn een nadere uitwerking van de waarden. De normen zijn een concrete vertaalslag naar de praktijk van het functioneren van de gemeente in al haar geledingen en geven praktische richtlijnen voor het gemeenteleven.

Wat wij zijn en verlangen te zijn

Enerzijds is dit document een beschrijving van de gemeente zoals die nu is en dient de omschrijving al lezende herkenbaar te zijn voor onze gemeente, maar ook specifiek passend bij onze gemeente (dus niet algemeen geldend voor elke gemeente).

Anderzijds zit er een stuk verlangen in deze beschrijving van onze gemeente; op diverse punten verlangen we naar realisatie daarvan en/of verdere groei daarin.

Missie

Missie is de kernachtige omschrijving van de Bijbelse opdracht, specifiek beschreven voor Baptistengemeente de Kei.

Doelstellingen

Een doelstelling is een uit de missie afgeleide, gewenste en duidelijk omschreven situatie.

De doelstellingen omschrijven meer gedetailleerd welke aspecten van de missie gemeentebreed focus zullen krijgen in de eerstkomende jaren.

Samenhang documenten

De waarden en 'wat wij zijn en verlangen te zijn' zijn het bovenliggende kader waarbinnen alle activiteiten met betrekking tot de implementatie van de doelstellingen moeten passen.

Bijlage 8 – Visie Kinderwerk de Kei

Visie Kinderwerk Kinderdiensten De Kei - juni 2008

De missie van de gemeente is: (met daarbij een toelichting in kernwoorden/ zinnen):

Jezus volgen: geestelijke groei in relatie met God. De Heer voedt ons door Bijbellesen en gebed en door de Heilige Geest leidt Hij ons.

Elkaar dienen: met onze liefde en gaven die de Heilige Geest geeft. Verbondenheid als gezin, zorg voor elkaar, omzien naar elkaar. Voor ieder een plek en een taak (gavengericht)

Het evangelie delen: de boodschap van liefde, genade en gerechtigheid op een aansprekende wijze uitdragen in woord en daad. Gastvrij zijn, we zijn een herbergzame gemeente, zodat anderen Gods liefde kunnen leren kennen.

Hoe zien we dit terug in het kinderwerk? Wat is onze missie?

JEZUS VOLGEN:

- De kinderen leren God kennen door Zijn Woord.
We bieden de Bijbel aan in de vorm van verhalen en thema's op het niveau van de kinderen.
- De kinderen leren zelf de Bijbel te lezen en te ontdekken.
- We bidden samen met de kinderen, waarmee zij ook leren om persoonlijk met God te praten, en Hem te ervaren als een Vader. Door de Heilige Geest ervaren de kinderen de kracht van het gebed.
- De kinderen leren Bijbelteksten en Bijbelboeken onthouden zodat ze vertrouwd worden met Gods Woord.
- Dit alles om de kinderen bekend te maken met Jezus Christus, dat ze voor Hem kiezen en gaan leven naar zijn voorbeeld.
- Er is een goede opbouw in het Bijbelonderwijs en dit wordt op elkaar afgestemd met de verschillende groepen.

ELKAAR DIENEN:

- We stimuleren de kinderen en geven hen de ruimte om hun gaven en talenten te ontdekken en te ontplooien in de gemeente (dans, drama, muziek).
- De kinderwerker werkt bewust aan een goede relatie met zijn/ haar gebedskind en geeft dit kind extra aandacht.
- Er wordt door anderen gebeden voor de kinderen, bijvoorbeeld in het triogebed.
- We staan open voor nieuwe werkvormen zodat de kinderen God kunnen dienen met wat ze van Hem gekregen hebben.
- We willen graag voldoende kinderwerkers hebben. We geven de gemeenteleden de ruimte om hun gaven en talenten t.a.v. het kinderwerk te ontdekken en in te zetten.
- Voldoende ruimte is belangrijk om het kinderwerk goed te kunnen uitvoeren.

HET EVANGELIE DELEN:

- De kinderen voelen zich welkom en veilig in de gemeente. Ze ervaren er de liefde van de Here Jezus.
- In de eredienst hebben de kinderen een duidelijke plaats, de kinderen ervaren dat ze deel uitmaken van de gemeente doordat ze er in het begin en aan het eind bij de zegen bij zijn. Ook is er aandacht voor hen tijdens het kindermoment.
- Eén keer per jaar is een dienst door en voor (gast)kinderen met een laagdrempelig evangeliserend karakter.
- Er is voldoende ruimte om gastkinderen uit te nodigen
- We besteden aandacht aan zending door te sparen voor een zendingsproject en af en toe contact te houden met de eigen missionaire werkers in de gemeente. Zo leren we de kinderen betrokken te zijn bij het missionaire werk.

Bijlage 9 – Visie jeugdwerk de Kei

Inleiding

Dit visie en beleidsdocument is het resultaat van een intensief, maar vooral een boeiend en inspirerend proces van de jeugdleiding van Baptistengemeente Ede de Kei. De aanleiding van dit traject was het ontbreken van een overkoepelend en samenhangend beleid voor het jeugdwerk 12 - 20 jaar. Een helder beeld op (de rol van) het jeugdwerk in de gemeente is nodig. Het dient als een verrekijker om scherp te krijgen waar we naartoe werken. Op die manier kunnen we elkaar blijven motiveren en op de gezamenlijke weg houden. Wat leren we de jongeren over God en geloof? Wat willen we ze meegeven over gemeente zijn? Hoe kunnen we ze de liefde voor hun naaste leren?

Werkwijze Quickscan

Anita Eijkelenboom (Unie van Baptisten) heeft ons ondersteund bij het proces van visievorming. We zijn dankbaar voor haar enthousiasme en professionele bijdrage. Zij heeft ons begeleid bij het uitvoeren van een Quickscan Jeugdwerk die door Youth For Christ is ontwikkeld. Met het uitvoeren van deze quickscan zijn statistische gegevens, bestaande documentatie en praktijkervaringen bij alle geledingen opgehaald om tot dit resultaat te komen.

Doel en opbouw document

De visiedocument heeft als doel om op hoofdlijnen richting te geven aan het totale jeugdwerk binnen de gemeente. Het is niet bedoeld als Bijbelstudie en/of een vaststaande beschrijving van de werkwijze. Het eerste hoofdstuk van dit document gaat over de uitgangspunten die voor alle drie de jeugdgroepen gelden. In dit hoofdstuk wordt ook de relatie gelegd van het jeugdwerk met de missie en waarden van de gemeente. Het hoofdstuk dient als de kapstok waar de drie jeugdgroepen hun eigen visie, doelen en activiteiten aan ophangen. De uitwerking daarvan is te lezen in hoofdstuk twee.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Visie en Beleid jeugdwerk	3
– Algemene Missie De Kei	3
– Visie op Jeugdwerk De Kei	3
– Doelstellingen jeugdwerk	3
– Algemene doelen jeugdwerk	4
– Accenten per jeugdgroep	4
– Coördinatie jeugdwerk	5
– Zes leidende thema's	5
2. Verdere uitwerking per leeftijdsgroep	9
De 12 plus	
De 15 plus	
De 18 plus	

De visie van het jeugdwerk van de Baptistengemeente Ede de Kei is onze droom voor jongeren, binnen en buiten onze Baptistengemeente. De algemene missie en waarden van de gemeente zijn leidend voor de visie op het jeugdwerk.

Algemene Missie Baptistengemeente Ede de Kei

Jezus volgen	<i>Wij volgen de Heer Jezus Christus en strekken ons uit naar geestelijke groei in onze relatie met God.</i>
Elkaar dienen	<i>Wij dienen elkaar met onze liefde en met de gaven die de Heilige Geest geeft.</i>
Het evangelie delen	<i>Wij delen het evangelie van de Heer Jezus Christus met onze naaste in woord en daad.</i>

57

Visie op jeugdwerk

Ons verlangen is dat jongeren in Ede de essentie van het evangelie beseffen⁶¹ en van daaruit een persoonlijke keuze voor God maken⁶². Dat ze een relatie met Hem opbouwen en hier invulling aan geven.⁶³

- Dat zij leren om God te aanbidden in hun leven en Hem op de eerste plaats zetten.
- Dat ze leren hun naaste lief te hebben, naar hen om te zien en hen te dienen.
- Dat ze in woord en daad getuigen van Jezus Christus.

Doelstellingen en doelen jeugdwerk

Onderstaande doelstellingen zijn geformuleerd als streven om handen en voeten te geven aan onze visie. Deze doelstellingen worden eens per drie jaar geëvalueerd. Als uitwerking van de doelstellingen zijn algemene doelen geformuleerd. Jaarlijks wordt door de jeugdwerker getoetst of deze doelen zijn behaald. Vanuit het totale jeugdwerk werken we samen aan de opgestelde doelen.

JEZUS VOLGEN:	– Jongeren krijgen structureel uitleg over de kern van het Evangelie. <i>“Jezus is voor onze zonden gestorven. Door zijn dood en opstanding mogen wij vandaag leven vanuit Zijn genade en uitzien naar een eeuwig leven met Hem.”</i> – Jongeren ontvangen door studie uit de Bijbel geestelijke voeding die aansluit op hun leeftijd. – Jongeren worden door het jeugdwerk ondersteund bij het ontwikkelen van een geestelijk groeiproces in hun relatie met God. – Tijdens de avonden wordt samen gebeden. Jongeren worden uitgenodigd en aangemoedigd om God door het gebed persoonlijk te leren kennen.
ELKAAR DIENEN:	– Het jeugdwerk is erop gericht om vriendschappen en relaties met leeftijdsgenoten en volwassen christenen te bevorderen. We willen jongeren leren om (h)echte relaties aan te gaan. Relatie = Verbondenheid - Plezier met elkaar - Zorg voor en omzien naar elkaar

⁶¹ Romeinen 3: 22-26

⁶² Handelingen 2:37-39

⁶³ Efeziërs 4:1-16

	– Jongeren worden gestimuleerd om hun gaven & talenten te ontdekken en te ontplooiën binnen het jeugdwerk en de gemeente. – Een celgroep bestaat uit 6 - 10 jongeren die in met elkaar een geestelijk groeiproces aangaan. De jongeren hebben verschillende leeftijden met een maximaal leeftijdsverschil van drie jaar. – Gebed voor jeugd binnen de gemeente
HET EVANGELIE DELEN:	– Het jeugdwerk is vrij toegankelijk voor iedere jongere die op zoek is naar de betekenis van God. – De Gemeente De Kei ondersteunt de Studio 1 Jeugddiensten in Ede. – Aandacht voor zending door eenmalige of structurele projecten te ondersteunen. – Waar mogelijk wordt meegedaan met missionaire en diaconale activiteiten om het evangelie handen en voeten te geven. – Jeugddiensten worden voor en door jongeren georganiseerd. Deze diensten zijn toegankelijk om vrienden mee naartoe te nemen.

Algemene doelen jeugdwerk:

- Iedere jongere vindt een plek binnen ons jeugdwerk en/of heeft contact met een volwassen christen uit de gemeente.
- Uitleg over de basis van het christelijke geloof is een steeds terugkerend thema door alle groepen van het jeugdwerk heen.
- Iedere jongere die ons jeugdwerk verlaat heeft zijn gaven en talenten ontdekt en is aangemoedigd om God ermee te dienen.
- Jongeren ontvangen kennis en doen ervaring op om te getuigen van hun geloof in woord en daad.
- Iedere jongere heeft voordat hij het jeugdwerk verlaat een gesprek gevoerd met een volwassen christen in de gemeente over een keuze om God te willen volgen.
- Iedere jongere die ons jeugdwerk verlaat is in staat om zelf, samen met anderen, zijn relatie met God te onderhouden.

Accenten per jeugdgroep

De leeftijdsperiode tussen 12 en 20 jaar wordt gekenmerkt door een dynamische lichamelijke, sociale en geestelijke ontwikkeling. Er zijn verschillende stadia van ontwikkeling te onderscheiden. Jongere tieners zijn vaak druk en hebben bewegingsruimte nodig. Ze zijn volop bezig met het ontdekken van zichzelf en willen presteren. Bijbelstudie en discussie zijn vaak nog te hoog gegrepen. Het vraagt creativiteit om op een aansprekende manier met Gods Woord bezig te zijn en aansluiting te vinden bij het vermogen en de leefwereld van de jongeren. Dit mag echter niet ten koste gaan van de inhoud. De boodschap van het onderwijs blijft altijd hetzelfde, de vorm verandert door de jaren heen. Beeldspraak en getuigen werkt vaak goed bij deze leeftijd. Vanaf 15 jaar start over het algemeen het zoekproces naar levenswaarden en identiteit. Jongeren in deze fase hebben diepgaande vragen. Willen zelf ontdekken hoe dingen werken en willen steeds meer zelfstandig dingen doen. Ze hebben ruimte nodig voor vragen en twijfels. Ze leren steeds meer om abstract te denken en om argumenten en redeneringen op te zetten. Jongeren van 17 tot 20 jaar worden steeds meer volwassen. Het is belangrijk om met hen op gelijk niveau praten. Als jeugdleider ben je steeds meer aanwezig als coach en minder als leider. Om goede aansluiting te vinden bij deze ontwikkelingen is een accent aangebracht per jeugdgroep.

Jeugdgroep	Accent
12 plus groep	Relaties & vriendschap, discipelschap met nadruk op kennis van de basis van het geloof
15 plus groep	Relaties & vriendschap, discipelschap met de nadruk op het relevant maken van het geloof in hun leefwereld en het vasthouden van het geloof
18 plus groep	Relaties & vriendschap, discipelschap met de nadruk op groei van het geloofsleven en op de eigen rol/plaats in de samenleving.

Coördinatie van het jeugdwerk

Wij geloven in de kracht van een doorlopende lijn in het jeugdwerk. Dit vraagt een goede organisatie en afstemming vanaf het begin dat de jongeren instromen in het jeugdwerk tot het moment dat zij het jeugdwerk verlaten. Kinderen stoppen bij het kinderwerk op het moment dat ze naar de middelbare school gaan. Vanaf dat moment nemen ze drie jaar deel aan elke volgende jeugdgroep. In deze drie jaren zijn ze een keer de jongste, de middelste en de oudste van de groep. Bij de overgang naar de volgende jeugdgroep wordt per jongere een korte overdracht gedaan.

Om het jeugdwerk goed te laten verlopen is het belangrijk om in algemene zin de functies te beschrijven die betrekking hebben op het jeugdwerk.

- **Jeugdoudste**
De jeugdoudste heeft als herder overzicht over het totale kinder- en jeugdwerk. Hij vertegenwoordigt de positie en visie van kinderen en jongeren binnen het dagelijks functioneren (en bij ontwikkelingen) van de gemeente. Bij uitzonderlijke pastorale situaties wordt de jeugdoudste geïnformeerd en zo nodig betrokken. De jeugdoudste neemt initiatief om het visiedocument eens per drie jaar te evalueren, zodat het wordt bijgesteld waar nodig.
- **Jeugdwerker (betaald 8 uur per week)**
De jeugdwerker houdt het totale functioneren van het jeugdwerk in de gaten. De jeugdwerker neemt initiatief om signalen en knelpunten op te pakken in samenwerking met jeugdoudste en jeugdleiding. De jeugdwerker organiseert leeftijdsoverschrijvende activiteiten en geeft verdere invulling aan doelstellingen rondom missionaire en diaconale activiteiten.
- **Jeugdleiding (per jeugdgroep)**
Elke jeugdgroep draagt zelfstandig zorg voor het opstellen en uitvoeren van een jaarplanning en een begroting. Per jeugdgroep is een vast contactpersoon aangesteld voor zaken rondom afstemming met het algehele jeugdwerk.
- **Jeugdpastoraat**
Wanneer een jongere met vragen of problemen kampt die buiten het taakgebied van de jeugdwerker vallen, wordt contact opgenomen met de coördinator van het pastoraat. De coördinator draagt zorg voor het koppelen van een jongere aan een teamlid die gespecialiseerd is in jeugd of verwijst naar professionele hulpverlening.
- **Externe jeugdorganisaties ter ondersteuning (LEF, YFC)**
Teams kunnen een beroep doen op ondersteuning van externe jeugdorganisaties. De eventuele kosten voor de ondersteuning worden (in overleg met de jeugdoudste) meegenomen in de jaarbegroting.

Zes leidende thema's

Onderstaande thema's zijn gebruikt als kapstok om op hoofdlijnen de visie en beleidsuitgangspunten scherp te stellen. Naast een algemeen deel wordt per team een aanvullend stuk geschreven waarin

concreter wordt omschreven hoe de jeugdgroep invulling geeft aan de zes thema's. (uitwerking in hoofdstuk 2).

1. Visie en beleid

Er is breed draagvlak binnen de diverse jeugdgroepen om te komen tot een visiedocument Jeugdwerk dat dient als kapstok waaraan we gezamenlijk werken. Dit Mission Statement ⁶⁴ wordt gebruikt om onze programma's en activiteiten te laten aansluiten bij onze gezamenlijke doelstellingen en doelen. Tegelijkertijd zorgt het voor continuïteit van het jeugdwerk.

2. Werkvormen en Activiteiten

Doel - Werkvormen zijn een belangrijk instrument in het overbrengen van de Bijbelse boodschap. Het is belangrijk dat aangesloten wordt op de leefwereld en ontwikkeling van jongeren. Activiteiten zijn gericht op het bevorderen van eenheid in de groep en onderlinge vriendschap tussen jongeren en jeugdleiding.

Materiaalkeuze - Iedere jeugdgroep hanteert studiemateriaal dat aansluit bij de leeftijdsontwikkeling van jongeren en de doelen van de jeugdgroep. Studiemateriaal wordt uitgezocht met de intentie om het langdurig te gebruiken. Wanneer blijkt dat het studiemateriaal onvoldoende ondersteunend is, wordt dit met de jeugdoudste besproken. Bij het zoeken naar nieuw materiaal is van tevoren duidelijk waar het nieuwe materiaal aan moet voldoen.

Evaluatie - Aan het einde van het seizoen wordt tijdens een evaluatie van de jeugdleiding (met input vanuit de jongeren) bekeken hoe de werkvormen en activiteiten ondersteunend zijn geweest bij het vervullen van onze droom (visie) en doelstellingen.

3. Jeugdleiding en coaching

Voorbeeldpositie - Jeugdleiders hebben een verantwoordelijke taak in de gemeente. Jongeren zien jeugdleiding doorgaans als een belangrijk voorbeeld in hun geestelijk groeiproces. De jeugdleiding is zich bewust van deze rol en gaat hier integer en met verantwoordelijkheid mee om. Om deze rol goed vorm te kunnen geven en het intensieve karakter vol te kunnen houden, is het belangrijk dat het jeugdwerk aansluit bij de gaven en talenten die God heeft geschonken. Niet het zo snel mogelijk invullen van de vacature is leidend, maar een kloppend hart voor jongeren is bepalend. Een profiel van jeugdleiding is in ontwikkeling. ⁶⁵

Nieuwe jeugdleiding - Nieuw voorgedragen jeugdleiders worden bij de jeugdoudste ingediend, waarna een gesprek met de jeugdoudste volgt. Tijdens dit gesprek wordt o.a. gesproken over eigen geloofsbeleving en wordt een beeld geschetst over de verwachte inzet.

Voeding en coaching - Jeugdleiders hebben voor het vervullen van hun taken geestelijke voeding en ondersteuning nodig. Dit wordt bij voorkeur gezocht binnen de gemeente, waar geestelijk volwassen gemeenteleden de jeugdleiding ondersteunen (mentorschap). Ook kan dit door een organisatie te vragen een ondersteuningstraject uit te voeren of door het bezoeken van studiedagen rondom jeugdwerk in de kerk.

4. Relationeel jeugdwerk

God heeft een diep verlangen om ons Zijn kinderen te noemen. Gods Geest bewerkt ons hart van waaruit we tot geloof komen en een persoonlijke keuze voor Hem kunnen maken. In de Bijbel staan vele voorbeelden hoe God relaties gebruikt om Zijn woorden en werken te verkondigen. Daarom is relationeel jeugdwerk een belangrijk middel (i.p.v. uitgangspunt) in ons jeugdwerk. In het proces om Hem te leren kennen heeft God ons aan elkaar gegeven. Via de eenheid in relaties mogen we (nog) meer van God ontdekken.

Vaste celgroepen - Binnen de 12 en 15 plus komen jongeren (naast centrale ontmoetingsavonden) samen in vaste celgroepen. Door deze celgroepen is het mogelijk om

⁶⁴ Een Mission Statement verwoordt de visie (droom) waar de gemeente voor wil gaan, met realistische uitgangspunten.

⁶⁵ Tijdens het visietraject komt de wens naar voren dat een profiel voor jeugdleiders wordt opgesteld.

vertrouwen op te bouwen, oog voor elkaar te hebben en elkaar echt te leren kennen. Jongeren worden bevestigd dat ze uniek en belangrijk zijn en deel uitmaken van de gemeente. Jongeren kunnen ook via persoonlijk gesprek of coaching een beroep doen op jeugdleiding of volwassen gemeenteleden.

Ontdekken gaven & talenten - In de verschillende jeugdgroepen worden jongeren aangemoedigd om te ontdekken welke gaven en talenten jongeren hebben ontvangen van God. Er is aandacht om jongeren die taak en rol binnen het jeugdwerk, de gemeente of de maatschappij te laten uitvoeren waar ze goed in zijn, plezier aan beleven en door God toe geroepen zijn. Zo leren zij God te dienen door datgene wat ze van Hem hebben ontvangen.

Groei in verantwoordelijkheid - Jongeren worden gestimuleerd in het oppakken en dragen van verantwoordelijkheden. Ze worden betrokken bij praktische en inhoudelijke taken binnen het jeugdwerk. Jongeren die verder in hun geloofsproces zijn, ontvangen extra begeleiding om andere groepsleden met kennis en ervaring te kunnen dienen.

5. Missionair jeugdwerk

In recente studies en modellen op het gebied van gemeenteopbouw en jeugdwerk staat een gezonde gemeente of gezond jeugdwerk gelijk aan een naar buitengerichte gemeente/jeugdgroep.

Groeipunt - Wat hebben we jongeren in Ede te bieden als kerk? Op dit moment zijn er geen (structurele) missionaire initiatieven vanuit de Baptistengemeente Ede de Kei. Wel leven we in een regio waar veel missionaire en diaconale initiatieven gericht op jongeren. Het is een mooie groeimogelijkheid om hier actief kennis van te nemen, bij bestaande initiatieven aan te sluiten en eigen mogelijkheden te onderzoeken.

Missionaire attitude - Wij zijn een open jeugdgroep waar jongeren hun vrienden mee naar toe mogen nemen. Jaarlijks worden twee jeugddiensten georganiseerd waarbij jongeren vrienden of familie mee naar toe kunnen nemen. Tijdens de avonden wordt gesproken over christen zijn in je eigen leefwereld, waarbij getuige-zijn een belangrijke gespreksthema vormt.

6. Geestelijk klimaat

Jongeren hebben een positief geestelijk klimaat nodig om zich in te kunnen ontwikkelen. Dit klimaat is de samenhang van drie belangrijke terreinen; thuis, de gemeente en het jeugdwerk.

Thuis - De eerste verantwoordelijkheid voor geloofsopvoeding ligt binnen het gezin. Daar is de intieme relatie tussen ouders en kind. Steeds meer groeit het besef dat geloofsopvoeding niet pas begint op het moment dat jongeren vragen gaan stellen. Geloofsopvoeding heeft te maken met de houding en levensstijl van de opvoeder tegenover het kind. Het gaat over de kleine en grote keuzes die elke dag gemaakt moeten worden, met woorden en daden. Het jeugdwerk vormt een waardevolle aanvulling op de geloofsopvoeding in de thuissituatie.

Gemeente - Het huidige klimaat in de gemeente (waaronder de eredienst) vindt onvoldoende aansluiting bij jongeren. Het is een groeimogelijkheid om binnen de gemeente op zoek te gaan naar manieren om voor onze jeugd meer aandacht/aansluiting te creëren. Dit proces krijgt vervolg in samenhang met de ontwikkeling van een nieuwe afsplitsing van de gemeente in het najaar 2011. Binnen beide samenkomsten moeten jongeren zich onderdeel van de gemeente weten en ervaren.

Jeugdwerk - Binnen het jeugdwerk wordt onderwijs gegeven over de basis van het evangelie en de wijze waarop je zelf kunt groeien in geloof. Er is een open klimaat waar jongeren vrij zijn om vragen te stellen en twijfels te delen. Jeugdleiders stellen zich open op over hun eigen geestelijk groeiproces. Jeugdleiding heeft een vertrouwensrelatie met jongeren, geen beroepsgeheim. Dit houdt in dat de jeugdleiding geen persoonlijk gedeelde ervaringen zonder overleg met ouders delen. De jeugdleiding stimuleert jongeren om thuis open over hun vragen en ervaringen te praten. Dit initiatief ligt bij de jongeren zelf. Wanneer er situaties in deze vertrouwensrelatie worden gedeeld die ernstig van aard zijn, wordt in overleg met de jongere en jeugdoudste/coördinator pastoraat besproken hoe dit verder vervolg krijgt.

Er zijn twee onderwerpen binnen het thema geestelijk klimaat die we speciaal willen uitlichten. Deelname aan het Avondmaal en de doop op basis van geloofsbelijdenis. Deze twee onderwerpen zijn nauw aan elkaar verbonden. De verbintenis tussen deze twee thema's wordt uitgedragen en gestimuleerd in het contact met jongeren die een keuze voor God hebben gemaakt.

Deelname aan het Avondmaal

Het Avondmaal is ingesteld door de Here Jezus en is toegankelijk voor iedereen die God wil volgen. Jongeren zijn van harte welkom aan de tafel op het moment dat zij deze keuze hebben gemaakt. Voorafgaand aan het avondmaal doet de oudste van dienst een uitnodigende oproep voor jongeren om deel te nemen. Het feit dat zij gaan staan is daarmee hun getuigenis. De oudste van dienst verbindt de deelname van het avondmaal aan de doop. Voor deelname aan het avondmaal is eenzelfde geloof nodig om tot de doop over te gaan.

Doop op basis van geloofsbelijdenis

Het is onze wens dat jongeren een persoonlijke keuze voor God maken. De doop op basis van geloofsbelijdenis is een essentieel onderdeel van deze keuze. Dit thema moet aandacht krijgen in de thuissituatie, op de jeugdgroep en binnen de gemeente. Wij willen gelegenheid bieden om verlangens en vragen kenbaar te maken. Informatie over de doop aan jongeren wordt op de volgende wijze georganiseerd;

- De voorganger geeft (i.s.m. jeugdoudste/jeugdwerker) een laagdrempelige uitleg over de doop op een centrale studieavond.
- Er wordt een jaarlijks een speciale voorlichtingsbijeenkomst geïnitieerd/georganiseerd voor jeugd m.b.t. de doop.
- In elk seizoen staat in minimaal één avond de oproep tot navolging van Jezus en de doop centraal.

Bronvermelding

- Bijbel – Nieuwe Bijbel vertaling
- Missie en waarden Baptistengemeente Ede de Kei – 2007
- Visie Kinderwerk Kinderdiensten Baptistengemeente Ede de Kei - juni 2008
- Handboek Kinderwerk Baptistengemeente Ede de Kei - 2010
- Planning traject Quicksan jeugdwerk Baptistengemeente Ede – 2011
- Statistisch onderzoek kinder- en jeugdwerk Baptistengemeente Ede – 2011
- Advies Quicksan Baptistengemeente Ede – 2011
- Visiestuk Baptistengemeente Veenendaal – 2009
- Geloofsopvoeding binnen het gezin en kerk, Paula Liefijm – 2008

Uitwerking hoofdstuk 2 volgt.

Jeugdwerker (m/v)

voor 8 uur per week

Onze gemeente is een veelzijdige Baptistengemeente in het midden van het land. We bestaan uit 470 betrokken mensen (inclusief kinderen en jeugd) waarvan 80 jongeren tussen de 12 en 20 jaar oud zijn.

Ons verlangen is dat jongeren een persoonlijke keuze voor God maken en een relatie met Hem opbouwen en hier invulling aan geven.

63

Om het bestaande jeugdwerk verder te ontwikkelen is er behoefte aan professionele ondersteuning en aansturing door een enthousiaste jeugdwerker. Als jeugdwerker ben je samen met de jeugdoudste en jeugdleiders verantwoordelijk voor het hele jeugdwerk.

Wij zoeken een jeugdwerker die:

- de in- en uitstroom van de jeugd bewaakt,
- vanuit ons visiedocument jeugdwerk het proces volgt, actief contact houdt met de jeugdleiding en de Raad adviseert,
- bij overstijgende jeugdactiviteiten op diaconaal, missionair en landelijk gebied, deze organiseert of regelt voor onze jongeren,
- de teams ondersteunt in toerusting en helpt bij werving van nieuwe jeugdleiding,
- informatie over de betekenis van de doop geeft aan onze jongeren in samenwerking met de voorganger.

Ben jij een jeugdwerker die:

- een christen is en een levende relatie heeft met God,
- meelevend lid is van een gemeente waar de geloofsdoop beleden wordt (lid worden van onze Baptistengemeente is een pré),
- zich herkent in de visie, missie en waarden van onze gemeente,
- een relevante HBO opleiding heeft,
- ervaring heeft met jeugdwerk,
- inspirerend en toegankelijk is voor jongeren en jeugdleiders,
- fijngevoelig en doortastend is en knelpunten kan signaleren,
- goede communicatieve vaardigheden bezit,
- zelfstandig is én in teamverband kan werken,
- flexibel inzetbaar is ,
- in Ede of omgeving woont.

Wij bieden jou:

- een arbeidscontract voor één jaar, met uitzicht op een contract voor langere termijn,
- arbeidsvoorwaarden zoals die gelden binnen de Unie van Baptistengemeenten,
- een groep van enthousiaste vrijwilligers om mee samen te werken,
- een gemeente die een verlangen heeft jonge mensen tot Jezus te leiden.

“Jezus volgen, elkaar dienen, het evangelie delen”